

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDÍÍ
Institut mezioborových studií Brno

**Institut vykázání a jeho výsledky z hlediska sociálního
klimatu v rodině**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Jiří Souček

Vypracoval:

Bc. Libor Navrátil

Brno 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Institut vykázání a jeho výsledky z hlediska sociálního klimatu v rodině zpracoval samostatně a použil jsem literaturu uvedenou v seznamu použitých pramenů a literatury, který je součástí této bakalářské práce. Elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné.

V Brně dne 30. dubna 2012

.....
Podpis

Poděkování

Děkuji panu Mgr. Jiřímu Součkovi za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce.

Také bych chtěl poděkovat své manželce Janě Navrátilové za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé bakalářské práce, a které si nesmírně vážím.

Bc. Libor Navrátil

OBSAH

ÚVOD.....	3
-----------	---

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. VYKÁZÁNÍ A JEHO VZTAH K DOMÁCÍMU NÁSILÍ.....	7
1.1 Pojem a rozbor institutu vykázání.....	7
1.2 Pojem a rozbor domácího násilí a jeho vztah k vykázání.....	8
1.3 Důvody provedení vykázání	11
1.4 Postup policejního orgánu při provedení vykázání.....	11
1.5 Práva a povinnosti ohrožené a násilné osoby.....	13
1.6 Činnost organizací navazující na policejní vykázání.....	15
1.7 Statistika vykázání v ČR.....	16
1.8 Dílčí závěr	17
2. SOCIÁLNÍ KLIMA V RODINĚ.....	20
2.1 Před provedením vykázání.....	21
2.2 Při provádění vykázání a bezprostředně poté	23
2.3 Po provedení vykázání do jeho ukončení	24
2.4 Po ukončení vykázání	25
2.5 Dílčí závěr	27
3. PREVENCE A REPRESÉ	29
3.1 Ohrožená osoba.....	30
3.2 Násilná osoba	32
3.3 Společnost jako celek.....	32
3.4 Dílčí závěr	33
4. LEGISLATIVA.....	36
4.1 Zákon o Policii ČR.....	36
4.2 Interní akty řízení Policie ČR.....	37
4.3 Ostatní předpisy	38
4.4 Dílčí závěr	41

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5. VÝZKUM NÁZORŮ POLICISTŮ NA TÉMA VYKÁZÁNÍ - KAZUISTIKY 43

5.1	Projekt dotazníkového výzkumu.....	43
5.2	Analýza a hodnocení výsledků	46
5.3	Kazuistiky	50
5.4	Shrnutí.....	61
ZÁVĚR.....		65
RESUME		67
ANOTACE.....		68
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		69
SEZNAM PŘÍLOH.....		72

ÚVOD

Institut vykázání je úzce spojován se společensky negativním problémem domácího násilí. Samotné vykázání je chápáno jako významná pomoc ohrožené osobě v její nelehké životní situaci. V situaci, kdy osoba blízká, s níž žije ve společné domácnosti, ji ubližuje jak po stránce psychické tak po stránce fyzické. Problematika vykázání je upravena v zákoně o Policii České republiky a občanském soudním řádu. V této bakalářské práci je institut vykázání pojat zejména z hlediska činnosti policejního orgánu.

Vykázání je zásah moci výkonné do soukromí občanů, zásah do jejich ústavně zaručeného práva na nedotknutelnost obydlí a osobní svobody. Policie České republiky tímto zásahem výrazně mění sociální klima v rodině. Sociální klima, které předchází provedení vykázání násilné osoby ze společného obydlí, je po tomto aktu výrazně změněno. Ohrožené osobě se dostává pomoci od státních i nestátních organizací, jsou jí poskytnuty informace a právní pomoc při řešení její složité situace. Dostává od uvedených institucí novou životní sílu, vizi v lepší a spokojenější život, možnost vymanit se z moci násilné osoby a změnit kvalitu a styl svého života a života svých blízkých, se kterými toto obydlí užívá. Situace násilné osoby se provedením vykázání radikálně mění, její suverénní rodinné postavení je nabeženo, musí ihned opustit společné obydlí, zdržet se kontaktu s ohroženou osobou na dobu nejméně 10 dní a následně se před policejním orgánem zpovídat pro své společensky škodlivé jednání.

Téma bakalářské práce jsem si zvolil z následujících důvodů. Institut vykázání byl legislativně upraven v roce 2007, dá se tedy říci, že se jedná o relativně nové preventivní opatření a tato problematika ve vztahu k sociálnímu klimatu v rodině není odbornou literaturou doposud podrobněji rozpracována. Mezi další důvody lze řadit zajímavost tématu a skutečnost, že se s touto problematikou setkávám při výkonu svého povolání. Dalším důvodem, proč jsem si téma zvolil, jsou mé obsáhlé teoretické i praktické znalosti dané problematiky, současně se skutečností, že institut vykázání jsem v praxi již opakovaně aplikoval. Po osobní i pracovní stránce je to téma pro mne poutavé a velmi zajímavé.

Práce je rozdělena do dvou částí, na část teoretickou a na část praktickou. Teoretická část se zabývá charakteristikou institutu vykázaní a jeho vztahem k domácímu násilí, vývojem sociálního klimatu v rodině při aplikaci vykázaní, prevencí i represí a jak je problematika vykázaní legislativně upravena v našem právním pořádku. Praktická část obsahuje dotazníkový výzkum a kazuistiky týkající se problematiky vykázaní a jeho výsledků z hlediska sociálního klimatu v rodině.

Cílem bakalářská práce je popsat problematiku vykázaní a jak toto preventivní opatření ovlivňuje sociální klima v rodině. Nalézt příčiny vyvolávající změny sociálního klimatu v rodině, jenž vedou k budoucí aplikaci institutu vykázaní. Definovat preventivní opatření eliminující výskyt domácího násilí či jeho znaků, které jsou předpokladem pro vykázaní násilné osoby ze společného obydlí..

Cílem praktické části je pomocí dotazníkové metody zjistit názory příslušníků policie České republiky na problematiku institutu vykázaní a jak aplikace vykázaní ovlivňuje sociální klima v rodině. V této části chci verifikovat či falzifikovat mnou stanovené hypotézy. (H1 - Většina policistů vnější služby již byla přítomna při vykázaní násilné osoby ze společného obydlí; H2 - Policisté se domnívají, že ohrožená osoba si po provedeném vykázaní ujasní své životní hodnoty a rozhodne se pro změnu vztahu k partnerovi častěji než osoba násilná; H3 - Většina policistů se domnívá, že provedeným vykázaním se mění sociální klima v rodině) Shrnutím kazuistik chci konstatovat shodu či odlišnost vybraných kazuistik ve srovnání s teorií i s výsledky dotazníkového výzkumu.

V bakalářské práci jsou využity poznatky uvedené v odborné literatuře, které jsou doplněny o mé vlastní znalosti a osobní zkušenosti. Nutno dodat, že současná odborná literatura doposud nepopisuje výsledky vykázaní z hlediska sociálního klimatu v rodině. Při vypracování práce jsem rovněž využil stávající právní úpravu, zejména zákony a interní akty řízení Policie České republiky. Zajisté je práce ovlivněna i současnou kulturou naší společnosti včetně celospolečenského názoru na tuto problematiku.

Práce je koncipována tak, aby široké veřejnosti přiblížila problematiku institutu vykázaní. Aby ohrožené osobě podala informace, které využije při řešení problematiky domácího násilí a aby ohrožená osoba získala názornou představu, jaké činnosti, práva

a povinnosti jsou spojovány s aplikací institutu vykazání. Aby násilnou osobu tato práce přivedla k zamyšlení nad jejím sociálně patologických jednáním a přiměla ji ke změně jejího chování vůči osobě ohrožené.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. VYKÁZÁNÍ A JEHO VZTAH K DOMÁCÍMU NÁSILÍ

Vykázání násilné osoby ze společného obydlí je aplikováno v případech, kdy je v rodině identifikováno domácí násilí či zjištěny jeho znaky a lze důvodně předpokládat, že násilná osoba se vůči ohrožené osobě bude dopouštět protiprávního jednání. Institut vykázání je upraven zákonem a postup policejního orgánu, při provádění vykázání, je usměrněn interním aktem řízení.

1.1 Pojem a rozbor institutu vykázání

Institut vykázání, jako preventivní prostředek chránící ohroženou osobu před jednáním osoby násilné, je upraven v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a v zákoně č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

„Vykázání je opatření, kterým se může násilné osobě na stanovenou dobu zakázat přístup do společného obydlí a jeho bezprostředního okolí a také zakázat navazování kontaktu s osobou ohroženou.“¹

Mezi pojmovými znaky se objevují termíny jako násilná osoba, ohrožená osoba, společné obydlí, nebezpečný útok či zvlášť závažný útok.

Násilná osoba žije s ohroženou osobu ve společném obydlí a tuto osobu ohrožuje na životě, zdraví anebo svobodě nebo lidské důstojnosti. Současně lze důvodně předpokládat, že se tato osoba bude i nadále dopouštět nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvlášť závažného útoku proti lidské důstojnosti právě vůči ohrožené osobě.

---

¹ Co znamená pojem vykázání, <http://www.idtbmo.cz/co-znamenava-pojem-vykazani>, [cit. 10.4.2012]

Ohroženou osobou je osoba, která je ze strany násilné osoby ohrožena nebezpečným útokem proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažným útokem proti lidské důstojnosti.

Pojmem společné obydlí rozumíme byt, dům nebo jiný objekt, jehož prostory násilná a ohrožená osoba obývají společně, přičemž se vyžaduje jen faktický stav společného bydlení, nikoliv vedení společné domácnosti; právním titulem společného bydlení může být např. vlastnictví nemovitosti, nájemní či podnájemní vztah, ale i faktické společné bydlení na základe rodinných i jiných vztahů.

Nebezpečný útok je nebezpečné jednání mající za následek přímé ohrožení života, zdraví anebo svobody ohrožené osoby, např. útok za použití zbraně.

Označením zvláště závažný útok rozumíme nebezpečné jednání mající za následek zvláště závažné ponížení důstojnosti ohrožené osoby, jedná se zejména o hrozbu hrubého ponižování psychického či sexuálního rázu apod.²

Vykázání je čistě preventivní opatření směřující k ochraně ohrožené osoby. Je ukládáno bez ohledu na případnou trestněprávní odpovědnost násilné osoby. Vykázání nelze považovat za represivní opatření vůči násilné osobě, není pro vykázanou osobu sankcí či trestem za její jednání vůči osobě ohrožené, nýbrž prevencí v podobě ochrany života a zdraví ohrožené osoby.

1.2 Pojem a rozbor domácího násilí a jeho vztah k vykázání

„Domácí násilí je fyzické, psychické anebo sexuální násilí mezi blízkými osobami, ke kterému dochází opakovaně v jejich soukromí a tím skrytě mimo kontrolu veřejnosti, intenzita násilných incidentů se stupňuje a vede ke ztrátě schopností včas tyto incidenty zastavit a efektivně vyřešit narušený vztah.“³

Bílý kruh bezpečí, který se zabývá problematikou domácího násilí, založil v říjnu 2002 Alianci proti domácímu násilí se záměrem změnit praxi a legislativu v oblasti domácího násilí v České republice. Předseda vlády České republiky a dva

² Čl. 1 metodické příručky č.1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky

³ Domácí násilí, <http://www.domacinasili.cz/domaci-nasili/>, [cit. 10.4.2012]

místopředsedové Parlamentu ČR jsou členy Aliance společně se čtyřmi experty z Bílého kruhu bezpečí.

Aliance proti domácímu násilí vymezuje definiční znaky domácího násilí následovně:

- *„Opakování a dlouhodobost – z jednoho útoku jakéhokoli charakteru ještě nelze určit, zda jde o domácí násilí. Může to však být jeho začátek.*
- *Eskalace – od urážek se stupňuje k psychickému snižování lidské důstojnosti až k fyzickým útokům a závažným trestným činům ohrožujícím zdraví a život.*
- *Jasně a nezpochybnitelné rozdělení rolí osoby ohrožené a osoby násilné – domácí násilí nejsou vzájemná napadání, hádky, rvačky, spory, kde se role osoby násilné a osoby ohrožené střídají.*
- *Neveřejnost – probíhá zpravidla za zavřenými dveřmi bytu či domu, stranou společenské kontroly.“⁴*

Odbornou veřejností je pod terminologií domácího násilí považováno i definované násilí partnerské.

Partnerské násilí

Svou podstatou se shoduje s definicí domácího násilí. *„Partnerské násilí se odehrává mezi lidmi, kteří jsou nebo byli spojeni společným soukromím. Je jím obecně rozuměno „takové“ chování, které u jednoho z partnerů způsobuje strach. Prostřednictvím užití moci, kterou tento strach provází, kontroluje násilný partner chování druhého. Může se odehrávat nejen mezi partnery sdílejícími společnou domácnost, ale rovněž v počátcích či po ukončení vztahu, kdy spolu partneři nebydlí.“⁵*

Domácí násilí nevzniká nahodile, bez náznaků či zcela spontánně. Jeho vzniku předchází řada životních situací, ze kterých lze stanovit obecné rizikové faktory, jenž doprovázejí vznik domácího násilí.

---

⁴ Ševčík, D., Špatenková, N. *Domácí násilí*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2011, s. 38

⁵ Marvanová-Vágnarová, B., Pokorná, D., Toufárová, M. *Partnerské násilí*. 1. vyd. Praha: Linde nakladatelství s.r.o., 2008, s. 9 - 10

Mezi rizikové faktory lze řadit:

- vynucená sociální izolace
- finanční závislost na partnerovi
- péče o děti v rámci mateřské a rodičovské dovolené
- zdravotní postižení a omezení
- vyšší věk a bezmocnost seniorů
- přechod z aktivní zaměstnanosti do starobního či jiného důchodu
- nezvládnuté rodičovství a výchova dětí
- závislosti násilné osoby⁶

Měli bychom si uvědomit, že násilí je fenomén, který se velice často v mnoha rodinách vyskytuje. A i když se netýká přímo nás osobně, jsou jím možná postiženi i někteří z našich blízkých, sousedky, sousedé, kolegyně a kolegové v práci nebo dokonce kamarádky či kamarádi, proto se vlastně týká i nás všech.

„Měli bychom být citlivější k různým případům a formám násilí. A měli bychom se naučit rozpoznat, když někdo z našich blízkých žije v prostředí domácího násilí, rozpoznat první příznaky, umět správně zareagovat a oběť vhodně oslovit.“⁷

Vztah vykázání a domácího násilí

Vztah mezi vykázáním a domácím násilím je úzce spjatý. Od 1. ledna 2007 je policie oprávněna, zjistí-li, že se v daném případě jedná o domácí násilí, násilnou osobu ze společného obydlí vykázat. Rozpoznat domácí násilí je složité, je nutné objektivně posoudit všechny znaky domácího násilí. V případě, že policista domácí násilí identifikuje či zjistí útoky se znaky domácího násilí, využívá svého oprávnění a násilnou osobu ze společného obydlí vykazuje. Předpokladem pro využití institutu vykázání je existence domácího násilí či jeho znaků. Vzájemný vztah je upraven i právní normou.

---

⁶ Dona linka, pomoc obětem domácího násilí, základní informace, <http://www.donalinka.cz/domaci-nasili/zakladni-informace/>, [cit. 10.4.2012]

⁷ Buskotte, A. *Z pekla ven*. [Přel. Burger, M.] 1. vyd. Brno: Computer Press, a.s., 2008, s. 149

1.3 Důvody provedení vykázání

Vykázání je oprávněním policisty zasáhnout v případě, že jsou splněny zákonné podmínky v situaci, kdy ve společném obydlí dochází k útokům se znaky domácího násilí.

Důvody provedení vykázání jsou uvedeny v ust. § 44 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

„Lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn vykázat tuto osobu z bytu nebo domu společně obývaného s útokem ohroženou osobou, jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí. Policista je oprávněn tuto osobu vykázat i v její nepřítomnosti.“⁸

Vykázat násilnou osobu ze společného obydlí může policista i v případech, když znaky domácího násilí, zejména předcházející útoky, nezjistí. Je ovšem nutné, aby byly současně splněny podmínky uvedené v ust. § 44 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a míra rizika dalšího nebezpečného útoku nebo zvláště závažného útoku proti chráněným zájmům je tak vysoká, že policista dospěje k přesvědčení, že využitím jiných oprávnění by nezajistit ohrožené osobě efektivní ochranu.⁹

1.4 Postup policejního orgánu při provedení vykázání

Vykázání násilné osoby ze společného obydlí se vyznačuje závažným zásahem do základních lidských práv a svobod, jenž jsou uvedeny v hlavě druhé, oddílu prvním ústavního zákona č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

---

⁸ § 44 odst.1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 166 ze dne 23. prosince 2009, o provádění vykázání, č. 2

Při provádění vykázaní se policista řídí příslušnými právními předpisy a interními akty řízení, zejména s ohledem na ust. § 11 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, týkající se přiměřenosti postupu.

„Policista a zaměstnanec policie jsou povinni

- a) dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma,*
- b) dbát, aby jejich rozhodnutím neprovést úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma,*
- c) postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.“¹⁰*

Policista při provádění vykázaní je povinen zajistit přítomnost nezúčastněné osoby, pakliže nehrozí nebezpečí z prodlení. Nezúčastněnou osobu nemusí zajišťovat případně, pokud by v souvislosti s jejím zajišťováním hrozila eskalace konfliktu nebo pokud by zajišťování této osoby bylo spojeno s nepřiměřenou čekací dobou. Nutno podotknout, že za nezúčastněnou osobu nelze považovat policistu.

Vykázaní je policista povinen oznámit ústně násilné i ohrožené osobě, osoby poučí o jejich právech a povinnostech a vyhotoví potvrzení o vykázaní. Potvrzení o vykázaní s písemným poučením policista předá ohrožené i vykázané osobě proti podpisu. Poučí vykázanou osobu o jejím právu si převzít kopii úředního záznamu o vykázaní u příslušného útvaru policie.

Pokud vykázaná či ohrožená osoba odmítne podpisem stvrdit převzetí potvrzení o vykázaní či poučení, nebo je odmítne převzít, policista tuto skutečnost poznamená v potvrzení o vykázaní.

Následně policista vyzve vykázanou osobu, aby mu vydala všechny klíče od společného obydlí, které má v držení a zároveň ji poučí o následcích neuposlechnutí této výzvy. Vydání klíčů policista poznačí v potvrzení o vykázaní. V případě, že vykázaná osoba odmítne klíče policistovi vydat, policista od vykázané osoby zjistí důvody odmítnutí vydání klíčů a zjištěné poznamená do potvrzení o vykázaní. Bude-li podezření, že násilná osoba měla u sebe klíče a policistovi je přesto na jeho výzvu

---

¹⁰ §11 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

nevydala, je její jednání posuzováno jako protiprávní a řešeno podle příslušných právních předpisů.

Policista vykázané osobě jasně specifikuje prostor, na který se vykázání vztahuje, a to včetně rozsahu bezprostředního okolí společného obydlí.

Před provedením vykázání poučí policista násilnou osobu zejména o tom, že k tomuto aktu je oprávněn na základě zákona. Obsahem poučení jsou i práva a povinnosti plynoucí z provedeného vykázání. Osobě sdělí, že vykázání bude trvat po dobu 10 dní, že vykázání je učiněno z důvodu ochrany ohrožené osoby a vykázání je nutno respektovat. Osobu je nutno poučit také o následcích porušení povinností plynoucích z vykázání a o jejím právu si z vykázaného prostoru vzít věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady. Poté musí násilná osoba tento prostor neprodleně opustit.

Věcmi osobní potřeby jsou zejména hygienické potřeby, běžné oděvní součásti, léky a zdravotní pomůcky vykázané osoby a její mobilní telefon.

V případě, že vykázaná osoba odmítne opustit prostor, na který se vykázání vztahuje, je policista oprávněn použít, po předchozí marné výzvě, všech oprávnění a zákonných prostředků za účelem prosazení vykázání.¹¹

1.5 Práva a povinnosti ohrožené a násilné osoby

V okamžiku, kdy policista ohrožené i násilné osobě sdělí, že násilná osoba je z vymezeného prostoru vykázána, nabývá ohrožená i násilná osoba práva i povinnosti zákonem upravené.

Za násilnou osobu lze považovat i osobu vykázanou, neboť dle zákona o Policii České republiky nelze ze společného obydlí vykázat jinou než osobu násilnou.

Násilná osoba – povinnosti

Vykázaná osoba je podle zákona o policii povinna:

- opustit neprodleně prostor, který jí policista vymezil a který uvedl v potvrzení o vykázání,
- zdržet se vstupu do policistou vymezeného prostoru,

---

¹¹ Čl. 6 metodické příručky č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky

- zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou, včetně kontaktu telefonického,
- na výzvu vydat policistovi všechny klíče od obydlí, ze kterého je vykázána a které drží.¹²

V případě, že vykázaná osoba nebude respektovat rozhodnutí o vykázání, může být její jednání posuzováno jako protiprávní a kvalifikováno jako přestupek dle ust. § 47 odst. 1 písm. a) z.č. 200/1990 Sb., či jako trestný čin Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání ve smyslu § 337 trestního zákoníku.

Násilná osoba – právo

Vykázaná osoba má dle zákona o Policii České republiky právo:

- „vzít si ze společného obydlí před jeho opuštěním věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady,
- vzít si ze společného obydlí i v době po jeho opuštění věci již uvedené a věci nezbytné pro její podnikání nebo pro výkon povolání – ale to pouze jednou a za přítomnosti policisty, který předem informuje ohroženou osobu;
- ověřovat provedení vykázání zejména na čísle tísňového volání 158;
- vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázání u příslušného útvaru policie.¹³

Ohrožená osoba – právo

- možnost podat návrh na vydání předběžného opatření podle občanského soudního řádu;
- možnost využití psychologických, sociálních nebo jiných služeb v oblasti pomoci obětem násilí.¹⁴

Ohrožená osoba - povinnosti

- při podání vysvětlení, které má vliv na vykázání násilné osoby, uvést policistovi pravdu a nezamlčovat skutečnosti mající vliv na vykázání;
- aktivně nepřispět k porušení povinnosti vykázané osoby se nezdržovat v obydlí či jeho bezprostředním okolí.

¹² § 45 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹³ Ševčík, D., Špatenková, N. *Domácí násilí*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2011, s. 134

¹⁴ § 46 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Ohrožená osoba může porušit vykázání z nejrůznějších motivů. (např. obava z následné msty násilné osoby, ale též psychická či ekonomická závislost na osobě násilné)

Cílená úprava tohoto problému v české legislativě neexistuje, avšak v úvahu přichází postih ohrožené osoby za účastenství na trestném činu ve smyslu § 337 odst. 2 trestního zákoníku ve formě pomoci dle § 24 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku.

Vyvstává však paradoxní situace - ohrožená osoba, jejíž ochraně slouží vykázání, je účastníkem trestného činu spočívajícího v porušení vykázání. Z uvedeného důvodu se lze domnívat, že i přes naplnění znaků účastenství na zmíněném trestném činu, nebude možné dovodit např. společenskou škodlivost, jak má na mysli ust. § 12 odst. 2 trestního zákoníku, nicméně toto posouzení bude v konkrétním případě předmětem úvahy orgánů činných v trestním řízení.

Lze předpokládat, že ohrožená osoba se aktivním porušením vykázání dopustí jednání mající znaky přestupku.

1.6 Činnost organizací navazující na policejní vykázání

Po provedeném vykázání je Policie České republiky do 24 hod. povinna podat písemnou informaci místně příslušnému intervenčnímu centru. Intervenčnímu centru je doručován úřední záznam i potvrzení o vykázání. Zaměstnanci intervenčního centra začínají s ohroženou osobou aktivně pracovat, chtějí ohrožené osobě, v její nelehké situaci, pomoci. Pakliže ohrožená osoba podá soudní návrh na předběžné opatření spočívající v prodloužení doby vykázání, začíná se vykázáním zabývat i místně příslušný civilní soud.

- Intervenční centrum nabízí ohrožené osobě pomoc ve formě právního, psychologického a sociálního poradenství. Ohrožená osoba je intervenčním centrem kontaktována nejpozději do 48 hodin od chvíle, kdy je intervenčnímu centru od Policie České republiky doručen úřední záznam.

- *Soud, je oprávněn zakázat násilné osobě kontakt s ohroženou osobou na dobu nutnou k řešení ve věci samé (např. rozvod manželství, zrušení trvalého bydliště, žaloba na vyklizení bytu apod.). Občanskoprávní řešení situace dává ohrožené osobě možnost obrátit se na soud se žádostí o vydání předběžného opatření. Tuto možnost má osoba ohrožená domácím násilím v případě předchozího vykázaní násilné osoby podle zákona o Policii České republiky, ale i bez užití institutu vykázaní, návrhem přímo k soudu.¹⁵*

1.7 Statistika vykázaní v ČR

Vykázání z domova kvůli domácímu násilí postupně přibývá. Statisticky lze sledovat vývoj vykázaní od roku 2007, kdy v tomto roce 2007 evidujeme 862 případů provedeného vykázaní. V roce 2008 bylo policisty přistoupeno k vykázaní 679 krát a v roce 2009 evidujeme počet vykázaní v 778 případech. V roce 2010 bylo k využití vykázaní přistoupeno celkem v 1058 případech. Rok 2011 ve srovnání s rokem 2010 vyzněl nárůstem provedených vykázaní o 372 případů na celkových 1430. Za pět let, kdy je možné v České republice vykázaní využívat, se jich odehrálo celkem 4807.

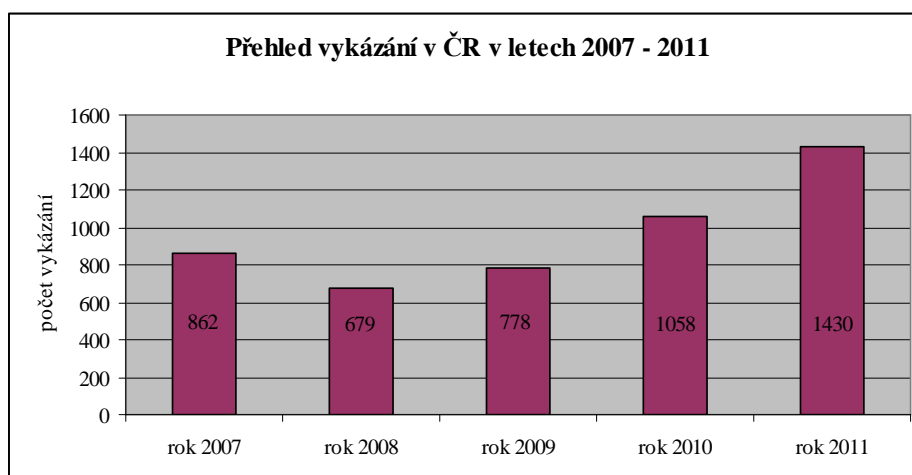
Na základě statistických ukazatelů /Tab. 1/ je zřejmé, že počet provedených vykázaní každým rokem narůstá. Proč?

„Podle odborníků za tím není ani tak to, že by Češi a Češky byli agresivnější a víc své okolí týrali, i když krize, nezaměstnanost a nepříznivá situace mohou k většímu napětí v rodinách přispívat. Za vyššími počty může být ale také to, že policisté už mají s vykázaním mnohem větší zkušenosti, dokážou nebezpečí přesněji vyhodnotit a volí tento krok častěji.“¹⁶

¹⁵ Zákony - vykázaní z bytu, <http://www.ic-brno.cz/zakony-vykazani-z-bytu>, [cit. 20.4.2012]

¹⁶ Vykázání za domácí násilí v Česku přibývá. Loni jich bylo 1430, http://www.tyden.cz/rubriky/zdravi/vztahy/vykazani-za-domaci-nasili-v-cesku-pribyva-loni-jich-bylo-1430_224459.html, [cit. 28.4.2012]

Tab. 1

1.8 Dílčí závěr

S využitím institutu vykázání je spojován zásah do práv a svobod občana. Nutno podotknout, že tento zásah je na základě zákona a na základě identifikovaného protiprávního jednání násilné osoby vůči osobě ohrožené. Zákonodárce přesně definoval důvody provedení vykázání, také stanovil, kdo fakticky tento právní akt v praxi aplikuje. Subjektem, který na základě zjištěných skutečností může ihned násilníka ze společného obydlí vykázat a zakázat mu kontakt s ohroženou osobou, je Policie České republiky, respektive její příslušníci. V dnešní době jsou již policisté v této problematice vyškoleni a dokážou bez větších obtíží identifikovat znaky domácího násilí, které jsou jedním z předpokladů aplikace vykázání.

Je zřejmé, že vykázání násilné osoby ze společného obydlí je významným přínosem ochrany práv a oprávněných zájmů ohrožené osoby. Před novelou zákona o Policii České republiky se ocitala ohrožená osoba v mnohdy bezvýchodných situacích. Násilník tyranizoval ohroženou osobu a policie nemohla ohrožené osobě, až na výjimky, pomoci. Chyběla právní úprava. Vlivem absence této první normy nemohl být násilník policisty z bytu vykázán, pakliže v době přítomnosti hlídky nejevil známky agresivity či neudržoval protiprávní stav. Policie oznámení ohrožené osoby zadokumentovala a ze společného obydlí násilníka i oběti odjížděla. Dveře domu, bytu či jiného společného obydlí, se po odchodu policistů uzavřely a v tomto uzavřeném

prostoru společně zůstala násilná i ohrožená osoba. Jaké sociální klima v rodině bylo po odchodu policistů, si lze jen těžko představit. Ohrožené osobě mnohdy nezbývalo nic jiného, než společné obydlí, v rámci pudu sebezáchovy, neprodleně opustit a hledat útočiště u rodiny či známých.

Novenou zákona s definicí institutu vykázaní se role vyměnili, z bytu již neodchází oběť, tedy ohrožená osoba, ale přímo agresor, tedy osoba násilná a to na dobu 10 dní. Na dodržování vykázaní dohlíží Policie České republiky.

Lze tedy konstatovat, že uzákonění institutu vykázaní pomohlo ohrožené osobě v její nelehké a pro ni složité životní situaci, jaké společné obydlí s agresorem zajisté je.

Mohu vyjádřit spokojení, že tento krok byl ze strany zákonodárců udělán a že byla definovaná ohrožená osoba, násilná osoba i společné bydlení. Lze jen souhlasit, že právo bylo spravedlivě přikloněno ohrožené osobě a nikoliv násilníkovi, tak jako v předešlých letech.

Zákonné ustanovení týkající se institutu vykázaní výrazným způsobem pomáhá oběti, ale za jistých okolností může také nevinné osobě uškodit. Objektivně si však musíme přiznat, že při aplikaci institutu vykázaní se najdou případy, kdy ze společného obydlí byla vykázána nenásilná osoba.

Ptáme se, jak je to možné, když legislativně jsou nastaveny důvody vykázaní? Existují případy, kdy ohrožená osoba, byť byla policistou řádně poučena, uvádí situaci událostí v rodině jinak, než se ve skutečnosti stala. Účelově uvádí policistům znaky domácího násilí, jako je dlouhodobost a eskalace. Účelově uvádí, že ji násilná osoba dlouhodobě psychicky i fyzicky týrá, že od nadávek násilník přechází k fackám atd. Pravdivost výpovědi domnělé ohrožené osoby nemohou zakročující policisté s určitostí potvrdit a ani vyvrátit. Policisté se spoléhají na pravdivost výpovědí, které osoby učinily na místě incidentu. V případě, že domnělá ohrožená osoba najde na podporu svých tvrzení jiného, kdo jí její výpověď potvrdí, může se stát, že policisté vykážou násilnou osobu, i když vlastně násilná ve skutečnosti není. Z uvedeného vyplývá, že akt vykázaní může za jistých okolností být údajnou ohroženou osobou snadno zneužit. Motiv pseudo ohrožené osoby ke zneužití může být různý, vždy chce dosáhnout

takového výsledku, aby ze společného obydlí byl vykázán na dobu nejméně 10 dní její bližní.

Závěrem lze konstatovat, že zrod institutu vykázání, byť může být za jistých okolností zneužit ve prospěch jiného, je pro společnost, obzvláště pro skutečně ohrožené osoby, velkým přínosem.

2. SOCIÁLNÍ KLIMA V RODINĚ

Pod pojmem sociální klima v rodině si lze představit dlouhodobý jev charakterizovaný buď převážně pozitivními, příznivými, podpůrnými vztahy, postoji a interakcemi v rodině nebo negativními, nepříznivými, ohrožujícími vztahy, postoji a interakcemi, které mají vliv na psychický, sociální i somatický zdravotní stav členů rodiny.¹⁷

*Rodina je základní lidskou jednotkou každé společnosti, plní funkci reprodukční, biologickou, společenskou, je důležitou institucí pro učení se rolím a zejména sociálním dovednostem, je významnou institucí pro utváření a rozvoj emocí a hodnotového systému, stejně tak jako je nenahraditelná pro utváření vazeb a vazbového chování mezi členy rodiny*¹⁸.

Za rodinu můžeme pokládat i malou skupinu osob, které jsou navzájem spojeny nejen manželskými a příbuzenskými, ale i jinými obdobnými vztahy a zvláště společným způsobem života.¹⁹

Sociální klima v rodině při výskytu domácího násilí lze charakterizovat jako dlouhodobý jev negativního charakteru, který členům rodiny, oběti a přítomným dětem, přináší zejména psychickou újmu. Výskyt ohrožujícího klimatu v rodině nenaplnuje základní funkce rodiny, kdy funkce kulturně výchovná, sociálně psychologická a emocionální je vážným způsobem narušena.

Vývoj násilného vztahu

Vztahy mezi členy rodiny se neustále vyvíjí a jsou ovlivňovány řadou objektivních ale i subjektivních okolností, které spojují či rozdělují členy domácnosti. Z pozitivního a optimistického stavu se vlivem různých okolností může vyvinout vztah

---

¹⁷ Pojem sociální klima ve škole, <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/socialni-klima-ve-skole>, [cit. 20.4.2012]

¹⁸ Násilí v rodině, http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/kriminalistika/2001/01_04/vykopal.html, [cit. 20.4.2012]

¹⁹ Rodina, <http://cs.wikipedia.org/wiki/Rodina>, [cit. 20.4.2012]

negativní, nepřátelský až násilný.²⁰ Stručně můžeme vývoj vztahů, v němž posléze propukne násilí, přiblížit na základě následujících tří fází.

Fáze namlouvání – V této fázi si násilník namlouvá potencionální oběť, dvoří se jí, zahrnuje jí pozorností, dárky, květinami. Objekt si proto namlouvá, že jde o ideálního partnera, o vysněného „prince na bílém koni“.²¹ Skrze růžové brýle muži či ženy nevnímají varovné signály, jako jsou projevy žárlivosti či první snahy o sociální izolaci.

Fáze napětí – Pomalu ale jistě se do vztahu vkrádá napětí. Napětí postupně vzrůstá a zcela nekontrolovatelně přejde v násilí. První násilný výbuch bývá pro ohroženou osobu velkým šokem. Nemůže pochopit, co se stalo a kam se poděl ten pozorný partner. Je zmatená a této situace násilná osoba využívá : obhajuje své chování; omlouvá se; slibuje, že už se nikdy nic podobného nebude opakovat. Oběť si opět namlouvá, že všechno bude v pořádku, avšak zpravidla nebude.

Fáze násilí - Násilník postupně ovládne celý život oběti, včetně jí samotné. Násilí v různých podobách se stává nástrojem pro udržení kontroly a moci nad osobou ohroženou domácím násilím. Vytváří se nový, zkreslený sebeobraz oběti. Osoba ohrožená se snaží násilníkovi vyhovět a svým správným chováním změnit jeho reakce, což se jí však podařit nemůže.²²

2.1 Před provedením vykázaní

Před provedením vykázaní se sociální klima v rodině vyznačuje negativním vztahem agresora vůči své oběti, který se vyskytuje v podobě násilí psychického či fyzického. Jednání agresora naplňuje znaky domácího násilí.

Nutno si uvědomit, že zpočátku násilí nepřichází ruku v ruce s agresí, není ihned doprovázeno křikem a nemusí vždy dojít až na krev.²³

²⁰ Hrgašová, M. Novák, T. *Předmanželské poradenství*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007, s. 61 - 63

²¹ Gottliebová, L. *Jak najít manžela*. [Přel. Dvořáková, A.] 1. vyd. Brno: Jota, s.r.o., 2011, s. 203 - 206

²² Ševčík, D., Špatenková, N. *Domácí násilí*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2011, s. 82 - 84

²³ Buskotte, A. *Z pekla ven*. [Přel. Burger, M.] 1. vyd. Brno: Computer Press, a.s., 2008, s. 43

Násilí v rodině se nevyskytuje jako ojedinělý akt, ale jedná se o dlouhodobý způsob chování jednoho člena rodiny vůči druhému. Násilí začíná často verbální agresí, která později přerůstá ve fyzické násilí. Pachatel oběť netýrá neustále, násilné incidenty jsou střídány s obdobím klidu. Mezi obětí a násilníkem se vytváří zvláštní pouto vzájemné závislosti, které nedovoluje ani jedné straně nerovný vztah opustit.

Pakliže se násilné osobě podaří najít způsob jak ovládat ohroženou osobu, má pocit, že vše řídí a vše je podle ní. Ohrožená osoba ztrácí sebevědomí, má pocit, že za nic nestojí a tímto se násilná osoba kochá s vědomím, že ona je v naprostém pořádku.²⁴

Sociální klima rodiny se zhoršuje a pro oběť se stává těžko snesitelné. U agresora narůstá napětí, jeho chování se stává prudší a agresivnější bez ohledu nato, zda se ho oběť snaží nějakým způsobem uklidnit. Vzhledem k výhrůzkám, zastrásováním použitím násilí, oběť cítí, že je pod kontrolou pachatele a prožívá pocity strachu a bezmoci. Slovní útoky a ponižování oběť ještě více oslabují. Dochází k explozi vlastního násilí a násilné epizody mají tendenci se postupem času zintenzivňovat.²⁵

Násilí pokračuje a zaujímá stále větší část vztahu. Žena násilí snáší, zatímco vysoce hodnotí chvíle klidu a zbylé pozitivní aspekty vztahu. Cítí, že do vztahu hodně investovala a je ochotná násilí tolerovat. Chce věřit partnerovým slibům, že se to už nebude opakovat. Postupně násilí eskaluje a žena má pocit, že vztah nemůže ukončit, ale zároveň v něm nemůže ani zůstat. Cítí se být vztahem „polapena“ a právě tyto pocity jí pomohou dostat se k řešení její nelehké situace.²⁶

*Pomalou a postupně si ohrožená osoba uvědomuje, že tímto způsobem již žít nechce, ani nemůže. Roste její ochota hledat pomoc a podporu. Začíná si uvědomovat, že její život ztrácí smysl, pokud ve vztahu zůstane.*²⁷

Oběť si již se situací v rodině neví rady, nemá kam ze společného obydlí odejít, neví koho požádat o pomoc, chtěla by od agresora odejít, ale současně nechce opustit

---

²⁴ Green, G. H., Cotter, C. *Přestaňte být manipulován*. [Přel. Janouchová, M.] 1. vyd. Praha: Pragma, 1999, s. 151

²⁵ Marvanová-Vágnerová, B., Pokorná, D., Toufarová, M. *Partnerské násilí*. 1. vyd., Praha: Linde nakladatelství s.r.o., 2008, s. 36 - 37

²⁶ Marvanová-Vágnerová, B., Pokorná, D., Toufarová, M. *Partnerské násilí*. 1. vyd., Praha: Linde nakladatelství s.r.o., 2008, s. 50

²⁷ Ševčík, D., Špatenková, N. *Domácí násilí*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2011, s. 88

domov. Ataky násilníka dosahují takové intenzity, že oběť se s žádostí o pomoc obrací na policii.

Do rodiny zoufalé oznamovatelky přijíždí policie. Policisté na místě zhodnotí situaci, posoudí znaky domácího násilí a rozhodnou, zda násilnou osobu z bytu vykáží či nikoliv. Oběť čeká od policie pomoc a této se jí dostává v podobě informací a posílení jejího bezpečí. Oběť není na celý problém již sama, svěřuje se policistům s jejím dlouhodobým trápením, že ji násilná osoba dlouhodobě ubližuje a po psychické i fyzické stránce pomalu ničí.

V této fázi vrůstá o oběti ochota hledat pomoc a podporu okolí. Uvědomuje si, že chce situaci řešit, proto násilí v rodině na policii oznámila.

Od začátku vztahu buďte sami sebou a nepřizpůsobujte se životnímu stylu nebo představám partnera, které by byly v rozporu s vašimi zásadami, přesvědčeními, hlubšími city či prioritami.²⁸

2.2 Při provádění vykázaní a bezprostředně poté

Negativní sociální klima v rodině dosáhlo maximální možné únosné hranice. Oběť kontaktovala policii se žádostí o pomoc. Policie se dostavuje k oběti, zjišťuje informace potřebné k vyřešení oznámeného problému. Napjatá atmosféra u oběti se příjezdem policistů zklidňuje. Oběť již není proti agresorovi sama, je zde policie s cílem pomoci jí.

Přítomnost policejní hlídky atmosféru zklidňuje, její zklidnění závisí značnou měrou na osobě agresora, na jeho aktuálním stavu, na jeho osobnostních vlastnostech a jeho sklonu k agresivitě. Mnohdy je agresor reaguje násilně i při přítomnosti policejní hlídky. Lze jen stěží předvídat agresorovu reakci na zjištění, že o násilí v rodině se dozvídá policie, že toto násilí bude nějakým způsobem ze strany policie šetřeno a řešeno. Současně agresor ztrácí momentální vliv na svou oběť, neboť tato je v této době pod státní ochranou.

---

²⁸ Holubová, M. *Kvalitní partnerské vztahy*. 1. vyd. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Miroslavy Holubové, 2010, s. 253

*Každý agresor je jiný. Někteří agresori mohou být extrémně dominantní a nároční a někteří mohou představovat opačný extrém – samotářští, pouze občas nároční, ale velmi manipulativní. Někteří vypadají že se pořád rozčilují.*²⁹

Při vykázaní násilné osoby ze společného obydlí pocítuje oběť úlevu, ale současně i napětí. Je si vědoma toho, že na tíživý dlouhodobý problém již není sama, že ji pomohou státní i neziskové organizace. Doufá, že se alespoň dočasně vymanila z moci násilníka a že již bude mít od něho, alespoň po dobu vykázaní, klid. Přemýšlí, co vše tímto oznámením způsobila, jaké kroky bude muset v nejbližších dnech podniknout, komu všemu bude muset její nelehkou životní situaci popisovat. Rovněž uvažuje ve vztahu k agresorovi. Zda nebylo přivolání policie z její strany unáhlené, zda tímto aktem agresora nepoškodila.

V kontextu s oznámenou situací může ohrožená osoba reagovat rozporuplně. Je jí agresora líto, vždyť se jedná o její blízkou osobu, kterou v minulosti milovala a rozuměla si s ní, vždyť přeci s touto osobou chtěla strávit zbytek života. Pod vlivem těchto myšlenek může násilné chování agresora omlouvat.

2.3 Po provedení vykázaní do jeho ukončení

Jedná se o období od vykázaní agresora ze společného obydlí do doby, než uplyne lhůta jeho vykázaní a agresor se může do vykázaného prostoru vrátit zpět.

V této fázi je sociální klima v rodině relativně uklidněno. Agresor se ve společném obydlí nezdržuje, v rodině je klid. V tomto období má oběť čas na uspořádání myšlenek. Přemýšlí o jejím vztahu s násilnou osobou. Z hlediska kvality dalšího života s násilnou osobou hodnotí, zda chce v takovém vztahu dále pokračovat či ze vztahu odejít.

Je velmi těžké se s násilím ve vztahu vypořádat bez pomoci. Uvědomění si, že násilí již oběť nemusí snášet je jedna věc, avšak podniknutí praktických kroků, aby se situace změnila, je úplně něco jiného. Oběť má mnohdy pocit, že z praktických důvodů nemůže odejít, klade si otázky ve smyslu kdo ji podpoří, kde bude bydlet,

---

²⁹ Evans, P. *Jedovatá slova*. [Přel. Žižlavská, P.] 1. vyd. Brno: Computer Press, a.s., 2010, s. 29

z čeho bude žít. Tyto otázky mohou oběti žijící v násilném vztahu připadat jako nepřekonatelné překážky.³⁰

Nezastupitelnou roli v systému pomoci osobám ohroženým domácím násilím mají tzv. intervenční centra.

Tato centra poskytují přechodnou odbornou pomoc a nehmotnou podporu v konkrétních případech domácího násilí a zároveň koordinují interdisciplinární spolupráci mezi dalšími navazujícími službami na úrovni kraje. V případech vykázaní spolupracují s Policií České republiky.³¹

Cílem všech aktivit pracovníků intervenčních center je především pomoci osobám ohroženým domácím násilím vyřešit jejich složitou životní situaci způsobenou dlouhodobou stresující zátěží.

2.4 Po ukončení vykázaní

Doba, kdy se agresor nemohl vrátit do společného obydlí, po 10 dnech končí. Policie dobu vykázaní nemůže prodloužit, tato pravomoc je svěřena pouze civilním soudům.

Pokud návrh na vydání předběžného opatření podá osoba ohrožená domácím násilím v době desetidenního policejního vykázaní, prodlužuje se toto policejní vykázaní do doby, než soud rozhodne o návrhu. Je tedy možné návrh u soudu podat až poslední, desátý den vykázaní, a přesto policejní ochrana trvá. Návrh na vydání předběžného opatření podle § 76b občanského soudního řádu může navrhovatel podat i bez předchozího policejního vykázaní.³²

Pakliže návrh na vydání předběžného opatření nebyl podán, může se po 10 dnech násilná osoba vrátit do míst, odkud byla policejním orgánem vykázána.

³⁰ Conwayová, H. *Domácí násilí*. [Přel. Mandelíková, J.] 1. vyd. Praha: Albatros nakladatelství, a.s., 2007, s. 89

³¹ Intervenční centra - informace, jaké služby poskytují a nabízejí,

<http://www.domacinasili.cz/intervencni-centra/intervencni-centra-informace-jake-sluzby-poskytuji-a-nabizi/>, [cit. 20.4.2012]

³² Ševčík, D., Špatenková, N. *Domácí násilí*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2011, s. 136

Návrat agresora do společného obydlí znamená pro oběť stresující situaci. Oběť s agresorem nebyla 10 dní v kontaktu, pakliže byly dodrženy zákonné povinnosti ohrožené i násilné osoby. Ohrožená osoba neví, jak se bude agresor chovat, jaký bude mít k ní přístup, zda si uvědomil, že jeho chování bylo vůči oběti v rozporu řádného soužití, či se oběti bude chtít za nucené strpění vykázaní pomstít.

Provedeným vykázaním se po dobu 10 dní výrazně změnilo sociální klima v rodině a vykázaní nastolilo příležitost pro změnu vztahu mezi násilnou osobou a osobou ohroženou, tedy mezi agresorem a její obětí.

Lze predikovat, že sociální klima v rodině se provedeným vykázaním mění :

❖ Pozitivně –

- Zachování rodiny - Dlouhodobý jev negativního charakteru se mění na jev s převážně pozitivními, příznivými, podpůrnými vztahy, postoji a interakcemi v rodině. Ze strany násilné osoby již nedochází k útokům proti ohrožené osobě, verbální či fyzické ataky jsou odstraněny. Funkce rodiny jsou obnoveny.
- Rozpad rodiny – Oběť odchází od násilného partnera³³, znovuzískává rovnováhu ve svém životě, soustředí se hlavně na přežití a zvládnutí celé situace. *Poté co učinila konečné rozhodnutí opustit násilný vztah, její životní zkušenost se začíná postupně korigovat a znovu se začíná budovat její vztah k sobě samé.*³⁴ Okolnosti rozvodu upraví rozsudkem soud.

- ❖ Neutrálně - Sociální klima v rodině se beze změny vrátilo do doby před provedeným vykázaním, které lze opět charakterizovat jako dlouhodobý jev negativního charakteru, který členům rodiny, zejména oběti a přítomným dětem, přináší zejména psychickou újmu. Základní funkce rodiny nejsou naplněny. Násilná osoba nezměnila svůj vztah k osobě ohrožené, kdy osoba ohrožená rezignovala na možnou změnu vzájemných vztahů a na možnost zlepšení sociálního klimatu v rodině.

³³ Colorosová, B. *Krizové situace v rodině*. [Přel. Mayerová, H.] 1. vyd. Praha: Euromedia Group, k.s. – Ikar, 2008, s. 95

³⁴ Marvanová-Vágnerová, B., Pokorná, D., Toufarová, M. *Partnerské násilí*. 1. vyd., Praha: Linde nakladatelství s.r.o., 2008, s. 51

- ❖ Negativně – Po provedeném vykázání násilná osoba upevnila svou moc nad osobou ohroženou a dala ohrožené osobě najevo, že oznámení jejího týrání policii byl pro ni největší omyl v jejím životě. Intenzita a četnost útoků eskaluje. Ohrožená osoba nemá sil ze vztahu z různých příčin odejít. Projevují se u ní zdravotní problémy v podobě psychických poruch.

2.5 Dílčí závěr

Rodinný život je společností považován za soukromou věc do doby, než v této malé sociální skupině začne mezi jejími členy docházet k protiprávním jednáním a když sociální klima v rodině začne vykazovat negativní, nepříznivé, ohrožující vztahy, postoje a interakce, které mají vliv na psychický, sociální i somatický zdravotní stav jejich členů.

Je žádoucí, aby v každé rodině panovalo pozitivní a přátelské, nikoliv negativní a ohrožující sociální klima. Sociální klima v rodině se vyvíjí a mění v závislost na vývoji osobních vlastností členů rodiny, na plynutí času a životní zkušenostech členů rodiny. Mezi členy rodiny dochází k interakcím, k výměnám názorům ať již pozitivním či negativním, kdy vlivem těchto situací se může sociální klima rodiny výrazně měnit. Když se klima mění k pozitivním hodnotám, je vše v pořádku, horší ovšem bývá, když se sociální klima v rodině mění negativně.

Ve stadiu před provedením vykázání se pozitivní a harmonická atmosféra mění v nepřátelskou a ohrožující. Osoby v rodině se diferencují na osoby násilné a na osoby ohrožené. Sociální klima v rodině je tak negativní, že ohrožená osoba to již zpravidla po psychické stránce nezvládá a potřebuje pomoc. Přivítala by pomoc od kohokoliv, když nepřichází, žádá pomoc po příslušnících policie.

V době přítomnosti hlídky v rodině se sociální klima stabilizuje, avšak zůstává napjaté a negativní.

Po provedení vykázání se atmosféra v rodině uklidňuje, ohrožené osobě je poskytnuta pomoc z řad státních či neziskových organizací. V tomto stadiu, když se násilná osoba v rodině nenachází, má ohrožená osoba 10 dní nato, aby se rozmyslela, jak bude dál žít. Má možnost vymanit se z moci násilné osoby a změnit kvalitu a styl svého života a života svých blízkých, se kterými toto obydlí užívá.

Dostává od uvedených institucí novou životní sílu, vizi v lepší a spokojenější život. Situace násilné osoby se provedením vykázaní radikálně mění, její suverénní rodinné postavení je nabouráno, musí ihned opustit společné obydlí, zdržet se kontaktu s ohroženou osobou na dobu nejméně 10ti dní a následně se před policejním orgánem zpovídat pro své společensky škodlivé jednání.

Ohrožená osoba se rozhodne, jak se svým dalším životem naloží, zda zůstane s násilnou osobou a s největší pravděpodobností bude dále snášet jednání mající znaky domácího násilí, nebo od agresora odejde. Její rozhodování závisí na mnoha okolnostech a opírá se o materiální, sociální i psychologické faktory.

Lze konstatovat, že sociální klima v rodině se mění a vyvíjí. Z pozitivního a přátelského přechází na neutrální a odtud na negativní a ohrožující. Při provádění vykázaní sociální klima eskaluje. Po vykázaní násilné osoby se atmosféra v rodině uklidňuje a stabilizuje, již není tak ohrožující. Po uplynutí 10 dní nastávají dvě možnosti vývoje sociálního klimatu v rodině. Buďto se ubírá pozitivním směrem či se změnilo v negativní záležitost. Vykázaní násilné osoby ze společného obydlí zásadním způsobem ovlivňuje sociální klima v rodině.

3. PREVENCE A REPRESÉ

Prevenčí (z lat. *praevenire*, předcházet) si lze představit soustavu opatření, která mají předcházet vzniku domácího násilí, takové opatření nazýváme preventivní.

Zahrnuje komplex sociálně-ekonomických, kulturně-výchovných, organizačně řídicích a právních opatření státu zaměřených na boj s domácím násilím.³⁵

Ve vztahu k sociálně patologickým jevům lze prevenci vymezit jako komplexní, koordinované a kontinuální uplatňování psychologických, psychoterapeutických, resocializačních a výchovných metod.³⁶

Represí rozumíme reakci na porušení nebo ohrožení sociálního klimatu v rodině, na reakci na výskyt domácího násilí či zjištění jeho znaků.

Nejlepší ochranou proti domácímu násilí je prevence. Obecně ji lze rozdělit na tři druhy a to prevenci primární, sekundární a terciální. Primární prevence by měla nastupovat ještě v době, kdy k domácímu násilí v rodině nedochází, sekundární v okamžiku, kdy máme podezření, že v rodině dochází k domácímu násilí a terciální by měla řešit nastalou negativní situaci a snažit se zabránit opakování nebo pokračování daného negativního jevu.³⁷

Prevenčí domácího násilí se zabývá národní akční plán prevence domácího násilí, který vznikl na základě podnětu Výboru pro prevenci domácího násilí a doporučení Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů.

Národní akční plán prevence domácího násilí je jedním z kroků systémového řešení této problematiky. Plán navrhuje hlavní cíle a příslušná opatření jak v oblasti prevence, tak i v oblasti represe. Na jeho přípravě se podílela celá řada odborníků nejen ze státní správy, ale i justice, akademické sféry a neziskových organizací. Materiál obsahuje tyto oblasti: Podpora osob ohrožených domácím násilím, Děti

---

³⁵ Emmerová, I. *Prevenencia sociálnopatologických javov v školskom prostredí*. 1. vyd. Banská Bystrica: Pedagogická fakulta UMB v Banskej Bystrici, Občianske združenie PEDAGÓG, 2007, s. 65

³⁶ Hroncová, J., Kraus, B. *Sociálna patológia pre sociálnych pracovníkov a pedagógov*. 1. vyd. Banská Bystrica: Pedagogická fakulta UMB v Banskej Bystrici, 2006, s. 87

³⁷ Marvanová-Vágnerová, B., Pokorná, D., Toufarová, M. *Partnerské násilí*. 1. vyd. Praha: Linde nakladatelství s.r.o., 2008, s. 103

*ohrožené domácím násilím, Práce s násilnými osobami, Vzdělávání a interdisciplinární spolupráce, Společnost a domácí násilí, Analýzy a studie, Legislativa.*³⁸

Represe přichází v době, kdy domácí násilí je již identifikováno a řešeno policií České republiky. Policie může, a ze zásady oficiality je povinna, uplatnit represivní postup vůči osobě násilné. Osoba násilná může svým jednáním vůči osobě ohrožené naplnit znaky skutkových podstat různých trestných činů či přestupků, za což jí ze strany soudů hrozí trest dle trestního zákoníku či ze strany správních orgánů sankce dle zákona o přestupcích. Nutno zmínit, že v souvislosti s vykázáním se protiprávního jednání může, za jistých okolností, dopustit i osoba ohrožená.

3.1 Ohrožená osoba

Nejúčinnějším preventivním opatřením v tomto smyslu je s největší pravděpodobností pečlivý a uvážlivý výběr životního partnera, budování dobrého rodinného zázemí, dostatečná informovanost o tom, co je ve vztahu, v rodině a při soužití osob ve společné domácnosti obvykle považováno za normální a co už by rozhodně nemělo být tolerováno.

Anomálie v chování partnera je nutno pečlivě sledovat, neboť tyto nestandardní projevy pro nás mnohdy představují první varovné signály blížícího se možného vzniku domácího násilí.³⁹

Mezi základní předpoklady prevence domácího násilí je:

- Dobré vztahy v rodině
- Kvalitní příbuzenské či přátelské vztahy
- Budování vlastní sebeúcty, sebedůvěry a sebehodnoty⁴⁰

Pakliže má osoba pocit, že její vztah se vyvíjí odlišně od předpokládaného, musí situaci zavčas se svým partnerem řešit.

---

³⁸ Vláda schválila Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011-2014, <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-schvalila-narodni-akcni-plan-prevence-domaciho-nasili-na-leta-2011-2014-83245/>, [cit. 10.4.2012]

³⁹ Josefík, J. *Jak si najít partnera*. 1. vyd. Praha: Fortuna Libri, 2009, s. 75

⁴⁰ Ševčík, D., Špatenková, N. *Domácí násilí*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2011, s. 152

V takové situaci má ohrožená osoba pouze dvě možnosti:

- Může tento vztah okamžitě opustit.
- Snaha rozložení moci ve vztahu vyrovnat.⁴¹

*Pokud hádky zabírají ve vztahu příliš velký prostor, je dost pravděpodobné, že mezi partnery je nějaký hlubší problém.*⁴² K preventivnímu opatření sekundárních charakteru lze řadit využití poradenství, nácvikových metod tam, kde si ohrožená i násilná osoba potřebují osvojit nové způsoby chování a zvládnání dané situace.

Ohrožená osoba, která aktivně a vědomě přispěje k porušení povinnosti vykázané osoby se nezdržovat v obydlí či jeho bezprostředním okolí, svým jednáním může naplnit znaky skutkové podstaty:

- ❖ přestupku proti veřejnému pořádku dle ust. § 47 odst. 1 písm. a) z.č. 200/1990 Sb., kterého se dopustí ten, kdo neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci, kdy za tento přestupek může být přestupci uložena pokuta do 5.000,-Kč.
- ❖ trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání ve smyslu § 337 odst. 2 trestního ve formě pomoci dle § 24 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku.

Ohrožená osoba může porušení vykázání provést z řady důvodů, které je potřeba zkoumat a hodnotit. Může takto učinit ze strachu z násilné osoby či z ekonomických důvodů, což jsou aspekty důležité pro právní kvalifikaci. Z praxe je ovšem zřejmé, že ohrožená osoba se porušením vykázání v drtivé většině dopouští jednání přestupkového.

---

⁴¹ Buskotte, A. *Z pekla ven*. [Přel. Burger, M.] 1. vyd. Brno: Computer Press, a.s., 2008, s. 44

⁴² Vidal- Graf, S. *Jak se dobře pohádat s partnerem - aneb o správném využití správné hádky*. [Přel. Bodnárová, K.] 1. vyd. Praha: Portál, 2007, s. 97

3.2 Násilná osoba

Policista, který se dozví o neuposlechnutí uloženého vykázání ze strany vykázané osoby, dá podnět k zahájení přestupkového řízení, nebo s ohledem na závažnost či opakovanost jednání směřujícího ke zmaření vykázání, podnět k zahájení trestního řízení.

Násilná osoba, která nerespektuje rozhodnutí o vykázání a toto rozhodnutí poruší, svým jednáním může naplnit znaky skutkové podstaty:

- ❖ přestupku proti veřejnému pořádku dle ust. § 47 odst. 1 písm. a) z.č. 200/1990 Sb.
- ❖ trestného činu Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání ve smyslu § 337 odst. 2 trestního zákoníku.

Skutková podstata přestupku proti veřejnému pořádku dle ust. § 47 odst. 1 písm. a) z.č. 200/1990 Sb. a skutková podstata trestného činu Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání ve smyslu § 337 odst. 2 trestního zákoníku jsou blíže rozebrány v kapitole 3.1., včetně uvedení sankce či trestu.

Proti osobě, která poruší vykázání, směřují další represivní opatření. Násilná osoba může být omezena na osobní svobodě, může ji být zabráná věc, kterou proti ohrožené osobě útočí. Represe vůči násilné osobě může být aplikovaná pouze na základě zákona a jen způsobem v zákoně upraveným.

3.3 Společnost jako celek

Do prevence a řešení problematiky domácího násilí je žádoucí zapojit celou veřejnost, neboť problematika vykázání a domácího násilí se týká celé společnosti, nikoliv jen ohrožené a násilné osoby. Z hlediska veřejného mínění je nutné odstranit zakořeněné kulturní a sociální stereotypy, které spočívají v názorech, že muž má právo občas udělat doma pořádek a že žena si může zato, když od muže občas dostane.⁴³

---

⁴³ Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011-2014, s. 11

Tato stereotypní tvrzení usnadňují násilným osobám legitimizovat násilí a svědkům vyrovnat se s pocity viny, výrazně negativně však ovlivňují postavení osob ohrožených domácím násilím. Proto je třeba využít k jejich eliminaci každý zákonný a ústavně konformní postup, zahrnující jak prostředky právní, tak další cesty řešení problematiky, jako např. realizace informačních kampaní. NAP DN v této oblasti počítá s využitím i dalších efektivních nástrojů, jako jsou osvětové aktivity, konference či rozšíření výuky na školách. Schopnost rozpoznat signály rizikového vztahu a domácí násilí a schopnost bránit se mu by měla patřit k sociálním dovednostem získaných žáky základních a středních škol, klíčová je zvláště pro dospívající.⁴⁴

Společnost citlivě vnímá výskyt domácího násilí a v případě jeho odhalení žádá pro násilnou osobu spravedlivé potrestání. Společností jsou přijaty normy chování, které je nutno dodržovat a při jejich porušení se pachatel vystavuje množnému postihu. Společnost prostřednictvím parlamentu České republiky přijala právní normy řešící trestně právní postih, který je vůči násilným osobám uplatňován, ať se jedná o ustanovení trestního zákoníku, zákona o přestupcích, občanského zákoníku či dalších právních norem upravující problematiku represivních řešení domácího násilí.

3.4 Dílčí závěr

Tato kapitola s týkající se prevence a represe subjektů domácího násilí a celé společnosti je důležitým aspektem při zrodu patologického stavu, jakým domácí násilí bezesporu je. Lidské jednání je ovlivňováno mnoha aspekty, jedním z nich je i reakce společnosti. V případě, že v rodině je identifikováno domácí násilí, společnost zastoupená různými státními či nestátními organizacemi na toto zjištění reaguje. Státní moc výkonná i soudní represivními opatřeními potrestá pachatele, společnost pachatele morálně i lidsky odsoudí a neziskové organizace poskytují ohrožené osobě právní, psychologické i sociální poradenství. Tento postup je v obecné rovině široké společnosti znám, lidé vědí, že když se budou chovat v rozporu s dobrými mravy, budou narušovat soužití v rodině a tímto se dopouštět protiprávního jednání, bude následovat reakce ze strany státu a společnosti – tedy vůči násilné osobě bude využito represivních,

---

⁴⁴ Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011-2014, s. 11

ale i preventivních opatření. Povědomí o těchto represivních opatřeních lze řadit mezi hlavní body prevence, neboť lidská bytost je po psychologické stránce taková, že nechce být společností zatracovaná a omezovaná na svých právech.

Domnívám se, že v dnešní době není problematika institutu vykázání a domácího násilí tabu, v masmédiích je toto téma často zmiňované. Rovněž jsou prezentovány společnosti aktivně věnující se prevenci a brojí proti existenci domácího násilí a zdůrazňují institut vykázání, jako úspěšné preventivní opatření policejního orgánu či justice k ochraně ohrožené osoby. Tyto neziskové organizace společně s Policií České republiky aplikují preventivní opatření hlavně informovaností a medializací problematiky domácího násilí včetně zákonem upraveného vykázání násilné osoby ze společného obydlí. Prevence je těmito organizacemi prováděna formou internetových prezentací, odkazů na reálné případy včetně zobecněných varovných signálů, jakým způsobem má potencionální oběť identifikovat příznaky domácího násilí a jak na tato zjištění reagovat. Násilná osoba se těmito preventivním opatřením ve formě informovanosti nemůže stranit. Při medializaci případů týraní osoby žijící ve společném obydlí je uváděna i aplikace institutu vykázání. Na základě těchto informací se násilná osoba chtě nechtě musí zamyslet nad podobností svého jednání s jednáním medializovaným. V kontextu s reakcí společnosti, reakcí Policie České republiky, justice či neziskových organizací lze represivní opatření vůči konkrétní osobě považovat za obecnou prevenci.

Domnívám se, že domácí násilí se v rodinách vyskytuje více, než je předpovídáno organizacemi věnujících se této problematice. Vyznačuje se latencí a tudíž nelze preventivně působit na konkrétní rodiny či skupiny rodin. Dle sociálních hledisek lze u vybraných sociálních skupin předpokládat možný zvýšený výskyt znaků domácího násilí, avšak jak dlouholetá praxe ukázala, výskyt domácího násilí se objevil i v rodinách vysoké životní úrovně a společenského postavení.

Nejúčinnější prevenci spatřuji v informovanosti, tato problematika by se ve větší míře měla probírat již na základních školách, aby děti mohli identifikovat znaky domácího násilí a věděli, jak v těchto případech postupovat a být obeznámeni s informacemi týkajícími se i institutu vykázání. Rovněž učitelský sbor by měl citlivěji hodnotit změny chování žáků a z těchto změn predikovat změnu sociálního klimatu v rodině. Měl by být nastaven systém včasné vzájemné spolupráce pracovníků školství a pracovníků sociálních služeb při zjištění změny sociálního klimatu v rodině.

Rovněž je zapotřebí, aby občané nebyli slepí k projevům domácího násilí v rodinách svých sousedů a nepovažovali projevy násilí za soukromou věc dotčené rodiny. Měli by aktivně, avšak uvážlivě, reagovat a informace o trápení ohrožené osoby si nenechávat pro sebe. Vždyť policie jakékoliv oznámení prošetří a na základě vlastního hodnocení situace se rozhodne, zda násilnou osobu ze společného obydlí vykáže či nikoliv.

Závěrem lze uvést, že prevence týkající se zmiňované problematiky je dostatečná, avšak stále je co zdokonalovat. Jak jsem již uvedl, za největší preventivní opatření považuji informovanost.

4. LEGISLATIVA

Proti všem formám násilí chrání náš právní řád oběť násilného jednání především zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky a zákonem č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

Dne 14. března 2006 přijal parlament ČR zákon č. 135/2006 Sb., známý jako Zákon na ochranu před domácím násilím, který nově vymezil v našem právním řádu institut „vykázání ze společného obydlí a zákaz vstupu do něj“ tento zákon nabyl účinnosti dne 1.1.2007.

Přijetím tohoto zákona, jímž se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím se ČR zařadila mezi státy EU, které mají ve svém právním řádu komplexně upravenou ochranu ohrožených osob před domácím násilím. Tímto zákonem byly novelizovány zákony č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení a zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení. Zákon nabyl účinnosti 1.1.2007 a byl několikrát novelizován.⁴⁵

4.1 Zákon o Policii ČR

V návaznosti na vydání č. 135/2006 Sb. došlo zejména k úpravě zákona č. 283/1991 Sb. O policii ČR vložení §§ 21a – 21d. *Policii nově opravňuje nařídít násilné osobě opustit na dobu 10 dnů obydlí a jeho bezprostřední okolí a nevstupovat do něj.*

S účinností od 1.1.2009 tento institut v lehce pozměněné podobě upravuje nový zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, v §§ 44-47.⁴⁶

Policisté se při využití oprávnění řídím ustanovením § 44 zákona č. 273/2008 Sb., které je uvedeno ve III hlavě této právní normy a které uvádí:

⁴⁵ Ševčík, D., Špatenková, N. *Domácí násilí*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2011, s. 132

⁴⁶ Zákony - vykázání z bytu, <http://www.ic-brno.cz/zakony-vykazani-z-bytu>, [cit 20.4.2012]

- „Lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn vykázat tuto osobu z bytu nebo domu společně obývaného s ohroženou osobou, jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí. Policista je oprávněn tuto osobu vykázat dokonce i v její nepřítomnosti.“⁴⁷

V dalších odstavcích § 44 a následně v §§ 45-47 cit. zákona je upraven postup policisty při provádění vykázání, jak dlouho vykázání trvá, jak oznamuje vykázání násilné i ohrožené osobě a jak se postupuje v případech, kdy násilná osoba s vykázáním nesouhlasí. Dále zákon upravuje povinnosti vykázané osoby, jaké informace ohrožené osobě poskytuje a obsah jejího poučení.

4.2 Interní akty řízení Policie ČR

Interní akty řízení vydává policejní prezident a vedoucí pracovník a za které se považují závazné pokyny policejního prezidenta, rozkazy policejního prezidenta, pokyny vedoucího pracovníka a rozkazy vedoucího pracovníka.⁴⁸

Mezi interní akty Policie České republiky, které se věnují institutu vykázání, lze řadit:

- ❖ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 166 ze dne 23. prosince 2009, o provádění vykázání.

Tento interní akt řízení obsahuje 4 části o 12ti člancích a věnuje se problematice vykázání. V první části je upravena věcná příslušnost provádění vykázání, zejména že k vykázání je oprávněn příslušník policie České republiky, pokud byl k posuzování domácího násilí byl řádně proškolen. Druhá část upravuje podmínky pro vykázání, postup při podání námitek proti vykázání a činnost policisty po provedení vykázání.

⁴⁷ § 44/1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁸ Interní normativní akty, <http://www.policie.cz/clanek/interni-normativni-akty.aspx>, [cit. 20.4.2012]

Část třetí tohoto závazného pokynu se věnuje dokumentaci vykázaní v systémech Policie České republiky. Čtvrtá část upravuje závěrečná ustanovení, která přímým způsobem vykázaní neovlivňují.⁴⁹

- ❖ Metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázaní.

Tato metodická příručka má charakter doporučení, jak postupovat v případech provádění vykázaní a doplňuje a upřesňuje závazný pokyn policejního prezidenta č.166/2009 o provádění vykázaní. Obsahuje 9 článků a 7 příloh věnující se problematice vykázaní. Je zde upraven výklad pojmů, tedy co se pokládá za typické znaky domácího násilí a co se za domácí násilí považuje. Dále jsou zde vysvětleny pojmy ohrožená, násilná a vykázaná osoba, jak lze vykládat pojmy hrozba nebezpečného útoku, hrozba zvláště závažného útoku. Je zde také definováno společné obydlí a pojem vykázaní.

V dalších článcích jsou uvedeny základní zásady pro úkony a zákroky policisty při uplatnění institutu vykázaní, obecná pravidla postupu policisty po oznámení domácího násilí, postup při vyhodnocování hrozby nebezpečného útoku a zvláště závažného útoku a přítomnosti typických znaků domácího násilí. V čl. 5 a 6 je upraven postup při vykázaní a postup při vykázaní ve zvláštních případech. Dále je zde upraven postup policisty po vykázaní a kontrola dodržování povinností vyplývajících z vykázaní. Poslední článek upravuje obsah pomůcek, které policista užije při aplikaci institutu vykázaní.⁵⁰

4.3 Ostatní předpisy

Problematikou institutu vykázaní se zabývají i jiné právní normy než jen zákon o Policii České republiky a její interní akty řízení. Institut vykázaní je rovněž upraven v zákoně č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, zejména v ustanovení § 79b ve formě předběžného opatření. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, chrání zájem osoby na

⁴⁹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 166 ze dne 23. prosince 2009, o provádění vykázaní

⁵⁰ Metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázaní

poklidný život ve společné domácnosti a v dalším ustanovení stanovuje trest za nedodržení podmínek vykazání. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v ust. § 60a upravuje problematiku intervenčních center.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (§ 79b – předběžné opatření)

Problematika související s institutem vykazání je upravena v ust. § 79b občanského soudního řádu, předběžným opatřením. Zde je upravena ochrana účastníka řízení, pakliže vážným způsobem je ohrožen jeho život, zdraví, svoboda nebo lidská důstojnost. V těchto případech předseda senátu předběžným opatřením uložit účastníku, proti kterému návrh směřuje, zejména aby:

- o opustil společné obydlí, jakož i jeho bezprostřední okolí, nezdržoval se ve společném obydlí nebo do něj nevstupoval,
- o nevstupoval do bezprostředního okolí společného obydlí nebo navrhovatele a nezdržoval se tam,
- o se zdržel setkávání s navrhovatelem
- o se zdržel nežádoucího sledování a obtěžování navrhovatele jakýmkoliv způsobem.⁵¹

Předběžné opatření soudu trvá 1 měsíc. Rozhodnutí o návrhu předběžného opatření není podmíněno předchozím rozhodnutím Policie České republiky. Ust. § 273b cit. zákona upravuje výkon rozhodnutí o vykazání ze společného obydlí a nenavazování kontaktu s oprávněným.⁵²

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Tato právní úprava s účinností 1. ledna 2010 nahradila stávající zákon č. 140/1961Sb., trestní zákon. Problematiky vykazání a domácího násilí se zabývají trestné činy ust. §§ 199 a 337 tr. zákoníku, které chrání zájem společnosti na poklidný život ve společné domácnosti a zájem na ochranu a dodržování výkonu úředního rozhodnutí a vykazání.

---

⁵¹ Voňková, J., Spoustová, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: proFem, o.p.s, 2008, s. 140

⁵² Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

- trestný čin Týrání osoby žijící ve společném obydlí dle ust. § 199 tr. zákoníku. Podstatou trestného činu je protiprávní jednání spočívající v týrání osoby blízké nebo jiné osoby, se kterou pachatel žije ve společném obydlí
- trestný čin Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, kterého se dopustí pachatel tím, že zmařil vykázání provedené podle jiného právního předpisu nebo rozhodnutí o předběžném opatření soudu, kterým mu byla uložena povinnost dočasně opustit společné obydlí a jeho bezprostřední okolí a zdržet se vstupu do něj nebo povinnost zdržet se styku s navrhovatelem a navazování kontaktů s ním

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Tato právní norma v ust. § 60a upravuje problematiku Intervenčních center v souvislosti s vykázáním násilné osoby ze společného obydlí.

Osobě ohrožené násilným chováním vykazané osoby je nabídnuta pomoc nejpozději do 48 hodin od doručení kopie úředního záznamu o vykázání. *Pomoc intervenčního centra může být poskytnuta rovněž na základě žádosti osoby ohrožené násilným chováním jiné osoby obývající s ní společné obydlí nebo i bez takového podnětu, a to bezodkladně poté, co se intervenční centrum o ohrožení osoby násilným chováním dozví. Sociální služby v intervenčním centru jsou poskytovány jako služby ambulantní, terénní nebo pobytové⁵³.*

Služba ohrožené osobě obsahuje činnosti sociálně terapeutické. Pracovníci intervenčního centra pomohou ohrožené osobě při uplatňování jejích práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Jsou schopny poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy. Součástí služby je také zajištění spolupráce a vzájemné informovanosti mezi intervenčními centry, poskytovateli jiných sociálních služeb, orgány sociálně-právní ochrany dětí, obcemi, útvary Policie České republiky a obecní policie, jakož i ostatními orgány veřejné správy.⁵⁴

⁵³ § 60a/1 zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁴ Zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

4.4 Dílčí závěr

Zákonem č. 135/2006 Sb., známým jako zákon na ochranu před domácím násilím, došlo v našem právním pořádku k definici a vymezení institutu „vykázání ze společného obydlí a zákaz vstupu do něj“. Před účinností tohoto zákona se oběť domácího násilí ocitla v nelehké životní situaci, byla v postavení oběti, ale společnosti této osobě nedokázala včas a funkčně pomoci. Vznikem zákona č. 135/2006 Sb. se situace oběti radikálně mění. V případě identifikace domácího násilí či jeho znaků je ochrana oběti na prvním místě a zbytu je vykázána násilná osoba.

Lze konstatovat, že problematika domácího násilí včetně preventivního opáření vykázání násilné osoby ze společného obydlí, je v našem právním pořádku dostatečně zakomponovaná. Lze kvitovat právní změnu týkající se dokumentace vykázání, kdy před současnou účinnou právní úpravou se vykázání provádělo rozhodnutím. V dnešní době, když se policista rozhodne násilnou osobu ze společného obydlí vykázat v souladu se zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a v souladu s interními akty řízení, osobu ústně vykáže, vypracuje jednoduše řešený formulář Potvrzení o vykázání a vyhotoví úřední záznam. Administrativa se při provedení vykázání zjednodušila.

Domnívám se, že právní úprava institutu vykázání je dostatečná, z mého hlediska nevidím potřebu do právních norem zasahovat a měnit je. Při aplikaci těchto právních norem jsem do současné doby nezaznamenal komplikace.

Interní akty řízení Policie České republiky jsou dle mého názoru rovněž dostatečným způsobem propracovány a s jejich stávajícím stavem jsem spokojen.

Je nesporné, že v případě aplikace institutu vykázání se sociální klima v rodině mění. Násilná osoba důrazným způsobem pociťuje, že právo je na straně ohrožené osoby a v souladu s právními normami se ohrožené osobě věnují policisté, pracovníci intervenčního centra a justice s cílem této osobě v její nelehké rodinné situaci pomoci.

Rovněž je v zájmu všech institucí provést taková opatření, aby sociální klima v rodině nebylo již charakterizováno jako dlouhodobý jev s negativními, nepříznivými, ohrožujícími vztahy, postoji a interakcemi, které mají negativní vliv na psychický, sociální i somatický zdravotní stav členů rodiny.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5. VÝZKUM NÁZORŮ POLICISTŮ NA TÉMA VYKÁZÁNÍ - KAZUISTIKY

„Výzkum je často popisován jako aktivní, vytrvalý a systematický proces bádání s cílem objevit, interpretovat nebo přepracovat fakta. Tento intelektuální proces produkuje velké množství teorií, zákonů, popisů chování a umožňuje jejich praktické využití.“⁵⁵

Výzkum názorů policistů na problematiku vykázání a jak tento institut ovlivňuje sociální klima v rodině byl proveden dotazníkovou metodou.

Kazuistiky uvedené v této práci se zabývají popisem a výkladem reálných případů týkajících se problematiky vykázání. Do této bakalářské práce byly kazuistiky vloženy z důvodu jejich komparace s teoretickými poznatky, jenž jsou uvedeny v odborných publikacích. Rovněž lze kazuistiky srovnávat s výsledky dotazníkového výzkumu, neboť reálné případy i dotazníkový výzkum se shodně zabývají institutem vykázání a jeho výsledky z hlediska sociálního klimatu v rodině.

5.1 Projekt dotazníkového výzkumu

Výzkum praktické části bakalářské práce je zaměřen ke zjištění názorů příslušníků Policie České republiky na téma vykázání, zejména zda se policisté domnívají, že provedeným vykázáním násilné osoby ze společného obydlí dojde ke změně sociálního klimatu v rodině. Dále má být dotazníkem zjištěno, zda násilná osoba oslabila svůj negativní vliv na osobu ohroženou, zda po provedení vykázání se strach ohrožené osoby z osoby násilné změnil a jak a zda si ohrožená i násilná osoba ujasnila své životní hodnoty a rozhodla se pro změnu vztahu.

Ke zjištění výše uvedeného byla zvolena kvantitativní dotazníková metoda obsahující 11 uzavřených otázek, kterou bych rád zjistil odpovědi na otázky od většího počtu respondentů. Otázky v dotazníku byly sestaveny jasně, srozumitelně a v logické

---

⁵⁵ Výzkum, <http://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%BDzkum>, [cit. 20.4.2012]

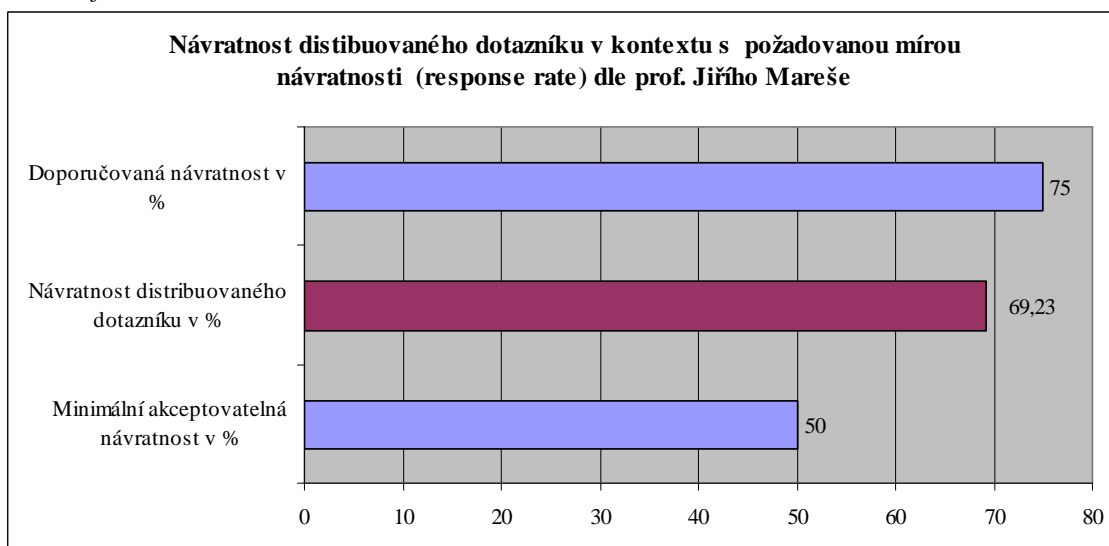
posloupnosti tak, aby respondenti přesně věděli, čeho se otázka týká a mohli na ni odpovědět. Vyplněním dotazníků zjistím data potřebná k zodpovězení výzkumných otázek a k verifikaci či falzifikaci stanovených hypotéz. Dotazník, tak jak byl respondentům předkládán, je uveden v příloze č. 1.

Dotazník byl distribuován koncem měsíce března 2012 mezi policisty Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje, Územního odboru Olomouc. Cestou vedoucích zaměstnanců byl předán náhodně vybraným policistům deseti obvodních oddělení s žádostí o jeho vyplnění. Dotazníky v písemné formě byly rozdány mezi 130 respondentů, které měly být ze stran policistů vyplněny a vráceny zpět k mým rukám.

Z uvedeného počtu 130 dotazníků se mi vrátilo 90 řádně vyplněných, zbylých 40 dotazníků nebylo ze stran respondentů řádně vyplněno či vráceno zpět, což znamená, že disponuji 69,23% dotazníků vhodných k vyhodnocení výzkumu (graf č. 1).

Dle prof. Jiřího Mareše z UK Hradec Králové je pro validní vyhodnocení dotazníku třeba, aby návratnost dotazníků, při počtu 100 a více respondentů, překročila alespoň 50%, doporučuje však míru návratnosti 75%. Míra návratnosti mých dotazníků je 69,23%, což sice nesplňuje doporučenou míru návratnosti, avšak nezanedbatelně převyšuje míru návratnosti minimální.⁵⁶

Graf č. 1

⁵⁶ Dotazník jako průzkumná metoda, <http://rudolfkohoutek.blog.cz/1002/dotaznik-jako-pruzkumna-metoda>, [cit. 13.3.2012]

Cílem dotazníkového výzkumu bylo, kromě získání odpovědí na dotazníkové otázky č. 1-11, potvrdit či vyvrátit tři stanovené hypotézy:

- H1) Většina policistů vnější služby již byla přítomna při vykázání násilné osoby ze společného obydlí.**
- H2) Policisté se domnívají, že ohrožená osoba si po provedeném vykázání ujasní své životní hodnoty a rozhodne se pro změnu vztahu k partnerovi častěji než osoba násilná.**
- H3) Většina policistů se domnívá, že provedeným vykázáním se mění sociální klima v rodině.**

V dotazníku byly použity pouze uzavřené otázky, položky nabízejí tázanému volbu mezi dvěma či více možnými odpověďmi. Otázky byly zaměřeny na zjištění informace, jak dlouho respondent působí u vnější služby Policie České republiky a zda je mu známá problematika institutu vykázání. (ust. § 44 až § 47 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky). Následují otázky jsou směřované ke zjištění, zda policista již byl osobně přítomen situaci při aplikaci institutu vykázání (tj. že násilná osoba byla ze společného obydlí vykázána).

Otázky označené č.4 až č.11 zjišťují subjektivní názor policistů na problematiku vykázání, zda využitím tohoto oprávnění dochází ke změně sociálního klimatu v rodině, zda by ohrožená osoba uvítala vykázání násilné osoby ze společného obydlí. Otázky jsou zaměřeny ke zjištění, zda by si ohrožená osoba po provedeném vykázání ujasnila své životní hodnoty a rozhodla se pro změnu svého vztahu k osobě násilné a jak vykázání ovlivňuje její strach k násilné osobě. Dále je dotazník zaměřen na zjištění, zda po provedeném vykázání si násilná osoba ujasní své životní hodnoty a rozhodne se pro změnu vztahu k ohrožené osobě a zda je její negativní vliv na tuto osobu oslaben.

5.2 Analýza a hodnocení výsledků

Úplné výsledky dotazníkového výzkumu jsou uvedeny v příloze č.2. Tato příloha názorným způsobem podává informaci kolik policistů a jakým způsobem odpovědělo na dotazníkové otázky. Jednotlivé otázky jsou opatřeny komentářem a u každé otázky je připojeno přehledné grafické procentuální rozložení odpovědí.

Při vyhodnocení bylo pracováno s 69,23% vrácených a řádně vyplněných dotazníků, což představuje 90 dotazníků z celkového počtu 130 rozeslaných. 36 dotazníků se mi zpět nevrátilo vůbec a čtyři museli být z důvodu nesprávnosti jeho vyplnění z výzkumu vyřazeny. 90 vrácených dotazníků v následné analýze považuji jako výchozí stav 100%.

H1 - Většina policistů vnější služby již byla přítomna při vykázání násilné osoby ze společného obydlí.

Policie České republiky v posledních letech zaznamenává personální zemětřesení, odchází starší, zkušené policisté. Do roku 2010 byly k Policii České republiky nábíráni noví, nezkušení lidé, kteří se policisty měli teprve stát. Po roce 2010 se nábor nových policistů zcela zastavil.

Hypotéza č. 1 byla do praktické části této bakalářské práce vložena z toho důvodu, že dotazník vyjadřuje názor policistů na problematiku vykázání. Nutno uvést, že názor na vykázání násilné osoby ze společného obydlí a názor jak tento institut ovlivňuje změny sociálního klimatu v rodině, je u policisty nepochybně ovlivněn délkou jeho služebního působení a případně jeho osobní zkušeností při setkání s problematikou domácího násilí a problematikou vykázání. Hypotézou má být ověřen předpoklad, že většina policistů služebně zařazených u vnější služby Policie České republiky, tedy u uniformované policie, již má osobní zkušenosti s institutem vykázání.

K vyhodnocení této hypotézy bylo potřeba vzájemné komparace dotazníkových otázek č.1 a č.3.

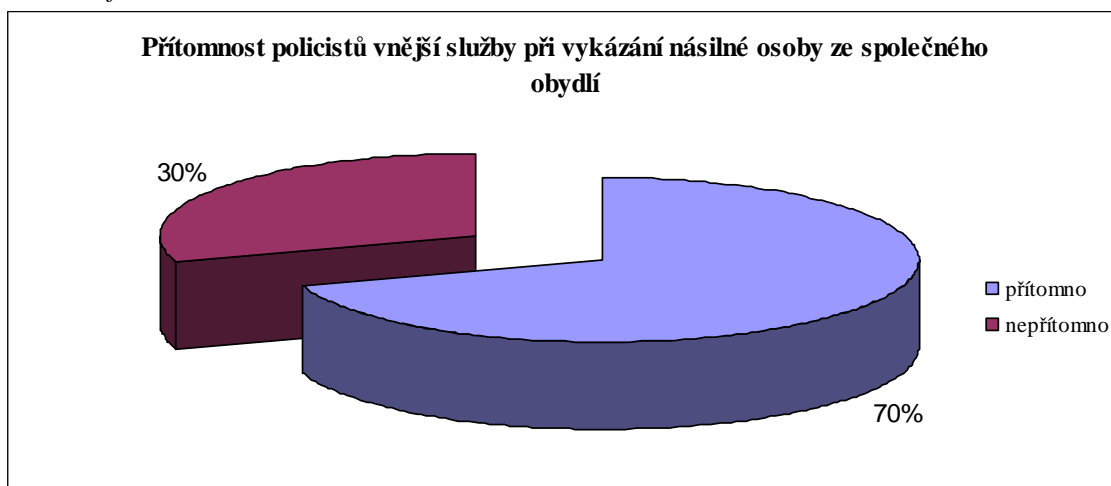
U odpovědi na otázku č.1 „Délka mého působení u vnější služby Policie České republiky“, si mohl respondent z nabízených odpovědí vybrat z rozmezí jeho služebního působení, ale také mohl označit, že je služebně zařazen u Služby kriminální policie a vyšetřování (což není vnější služba policie), případně že není ve služebním poměru.

(jednalo by se např. o občanského zaměstnance, který je v pracovním, nikoliv služebním poměru). Z 90 vyhodnocených dotazníků vyplynulo, že všichni respondenti působí u vnější služby Policie České republiky.

U odpovědi na otázku č.3 „Byl jsem osobně přítomen situaci, kdy byl použit institut vykázání (tj. že násilná osoba byla ze společného obydlí vykázána)“ mohl respondent odpovědět, že přítomen byl (varianta odpovědí: jedenkrát; víc jak jedenkrát) a mohl zvolit i odpověď že přítomen nebyl. Součtem odpovědí s možností jedenkrát a více jak jedenkrát bylo zjištěno, že alespoň jednou bylo osobně u využití institutu vykázání 63 policistů, zbylých 27 policistů přítomno u tohoto procesního úkonu doposud nebylo.

Hypotéza č. 1 „Většina policistů vnější služby již byla přítomna při vykázání násilné osoby ze společného obydlí“ **se ukázala jako pravdivá**, neboť 70% policistů vnější služby bylo osobně přítomno při aplikaci institutu vykázání, což dle matematických a logických ukazatelů lze jednoznačně považovat za většinu. (graf č. 2)

Graf č. 2

H2 - Policisté se domnívají, že ohrožená osoba si po provedeném vykázání ujasní své životní hodnoty a rozhodne se pro změnu vztahu k partnerovi častěji než osoba násilná.

K vyhodnocení hypotézy č. 2 bylo potřeba vzájemné komparace dotazníkových otázek č.1, č.6 a č.9.

Na otázku č.1 „Délka mého působení u vnější služby Policie České republiky“ nabízel dotazník respondentovi označit odpověď „nejsem ve služebním poměru“. Vzhledem ke skutečnosti, že žádný z respondentů tuto odpověď neoznačil, lze uvést, že všichni respondenti jsou policisté, tedy ve služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

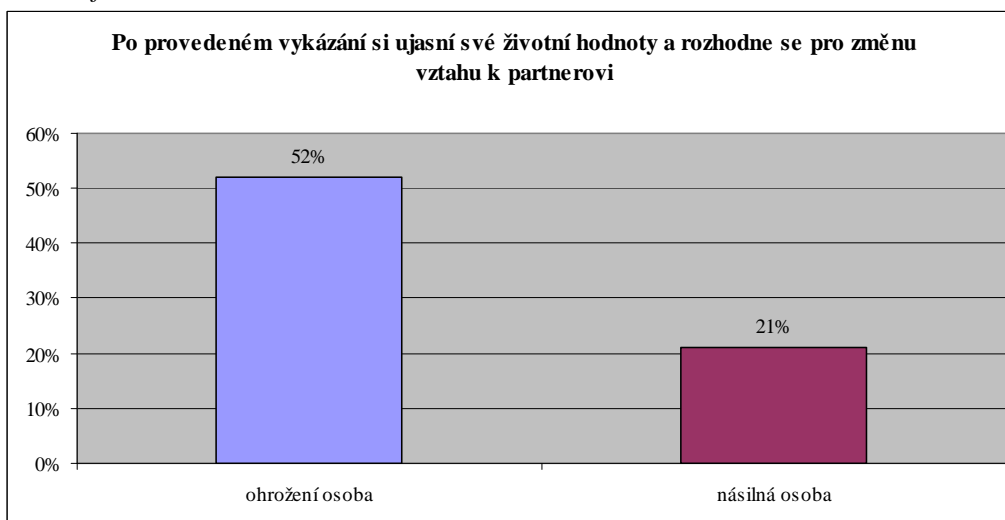
Na otázku č.6 „Domnívám se, že po provedeném vykázání si ohrožená osoba ujasnila své životní hodnoty a rozhodla se pro změnu svého vztahu k osobě násilné“ nabízel dotazník možnost respondentovi zvolit odpověď určitě ano; spíše ano; spíše ne; určitě ne nebo nevím. Odpověď určitě ano označilo 5 dotázaných a odpověď spíše ano dotázaných 42. Součet policistů, kteří odpověděli souhlasně, je celkem 47.

Na otázku č. 9 „Domnívám se, že po provedeném vykázání si násilná osoba ujasnila své životní hodnoty a rozhodla se pro změnu vztahu k ohrožené osobě“ nabízel dotazník možnost respondentovi výběr ze stejných odpovědí jako u otázky č.6. Odpověď určitě ano neoznačil ani jeden z respondentů a k odpovědi spíše ano se přiklonilo 19 dotázaných. 19 respondentů tedy na tuto otázku odpovědělo souhlasně.

Vzájemným porovnáním kladných, souhlasných, odpovědí u otázky č.6 a č.9 je zřejmé, že celkem 47 policistů se domnívá, že po provedeném vykázání si ohrožená osoba ujasnila své životní hodnoty a rozhodla se pro změnu svého vztahu k osobě násilné, oproti 19 policistů, kteří se domnívají, že po provedeném vykázání si násilná osoba ujasnila své životní hodnoty a rozhodla se pro změnu vztahu k ohrožené osobě.

Hypotéza č. 2 „Policisté se domnívají, že ohrožená osoba si po provedeném vykázání ujasní své životní hodnoty a rozhodne se pro změnu vztahu k partnerovi častěji než osoba násilná“ se ukázala jako pravdivá. (graf č. 3)

Graf č. 3

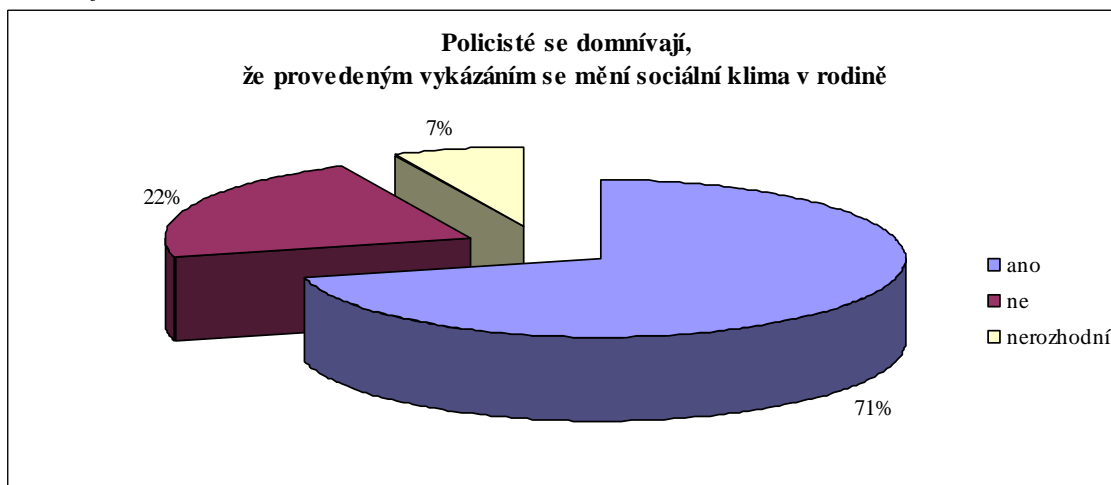
H3 - Většina policistů se domnívá, že provedeným vykázáním se mění sociální klima v rodině.

K vyhodnocení hypotézy č. 2 bylo potřeba vzájemné komparace dotazníkových otázek č.1 a č.4. Předpoklad, že všichni respondenti jsou policisté, byl potvrzen v hypotéze č.2.

Na otázku č.6 „ I kdybych nebyl přítomen vykázání, tak se domnívám, že po vykázání násilné osoby se situace (atmosféra) v rodině uklidnila (alespoň na dobu 10ti dnů)“ označilo 13 respondentů odpověď „určitě ano“, 51 respondentů označilo „spíše ano“, 17 respondentů odpovědělo „spíše ne“, 3 respondenti uvedli „určitě ne“ a 6 respondentů odpovědělo „nevím“. Součtem odpovědí určitě ano a spíše ano a dalším součtem odpovědí spíše ne a určitě ne docházíme k závěru, že celkem 64 policistů se domnívá, že po vykázání násilné osoby se situace v rodině uklidnila, 20 policistů je opačného názoru a 6 policistů neví. (graf č. 4)

Hypotéza č. 3 „Většina policistů se domnívá, že provedeným vykázáním se mění sociální klima v rodině.“ se ukázala jako pravdivá. (graf č. 4)

Graf č. 4

5.3 Kazuistiky

Do této části bakalářské práce bylo vybráno 9 konkrétních případů týkajících institutu vykázání. Životní příběhy ohrožených osob popisují sociální klima v rodině a jak se ohrožená osoba rozhodla svůj životní příběh změnit k lepšímu. Současně příběhy popisují represivní opatření vůči osobě násilné a aktivitu organizací zabývajících se pomocí obětem domácího násilí.

Příběh 1

Policisté obvodního oddělení v souladu se zákonem o policii České republiky vykázali ze společného obydlí násilnou osobu. V Úředním záznamu o vykázání byl popsán příběh ženy, kterou po dobu dvou let opakovaně velmi závažným způsobem týral její druh. Jeho chování se stále zhoršovalo, jeho násilí bylo stále více intenzivnější a častější a neustávalo, přesto, že žena se již několikrát obrátila o pomoc na Policii ČR. Pracovníci Intervenčního centra ze záznamu zjistili, že fyzické týrání může mít velmi závažné následky, neboť žena je v pokročilém stádiu těhotenství.

Z počátku se pracovníkům intervenčního centra nepodařilo ženu kontaktovat. Navštívili ji tedy doma, kde byla žena zastižena ve špatném psychickém i zdravotním stavu, v bytě ležely kusy rozbitého nábytku, jako následek „běsnění“ druha těhotné

ženy. Pracovníci centra ženě pomohli zorientovat se v nastalé situaci, poskytli psychickou podporu a nabídli pomoc se sepsáním návrhu na předběžné opatření. Žena pomoc a návštěvu pracovníků centra velmi vítala, sdělovala další závažné podrobnosti o násilí, kterému je ze strany druhu vystavena, cítí se bezmocná a bezradná.

Měla přání, aby se druh k ní a dětem již nevrátil, chce žít život bez přítomnosti denního násilí, nechce dále vychovávat děti v tak stresujícím prostředí.

Na základě jejích informací byl sepsán návrh na předběžné opatření i návrh na svěření dětí do péče týrané ženy. Oba návrhy byly na základě dohody vše zúčastněných doručeny k Okresnímu soud. Ten v zákonné lhůtě 48 hodin vydal předběžné opatření, kterým byla lhůta vykázaní druhu týrané ženy prodloužena na další měsíc. Policisté pak během následujícího měsíce na základě důkazních materiálů obvinili druhu ze spáchání trestného činu týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě a rozhodnutím státního zástupce byla na druhu uvalena vazba.

Rodině bylo za spolupráce dalších organizací zajištěno náhradní bydlení, neboť děti vyjadřovaly přání se do bytu, ve kterém zažily tolik traumatických situací, již nevrátit.

Žena se tak ocitla na nové startovní čáře. Má šanci začít žít život bez přítomnosti domácího násilí a to také díky výborné spolupráci všech institucí, které se podílejí na řešení případů domácího násilí. Jejich vzájemná spolupráce je pro osoby ohrožené nacházející se v mnohdy závažné krizové situaci velmi důležitá.⁵⁷

Příběh 2

Na podzim roku 2008 přišel v doprovodu svého příbuzného do poradny Intervenčního centra Bílého kruhu bezpečí sedmdesátiletý muž . Smutně vyprávěl o několikaletém problematickém soužití se svým synem, alkoholikem, dříve již trestně stíhaným v jiných souvislostech, který se na něm dopouštěl dlouhodobého psychického a hlavně fyzického násilí. Pán se cítil vyčerpaně a bezradně. Nedokázal si však představit, že záležitost může řešit oficiální cestou. Byla to dlouhá a náročná konzultace. Ještě ten večer jej syn znovu napadnul. Tentokrát otec přivolal Policii ČR, podal trestní oznámení na syna a policisté rozhodli o vykázaní. Ze strany Intervenčního centra byla otcí mimo jiné nabídnuta pomoc při sepsání návrhu na předběžné opatření,

⁵⁷ Příběhy z intervenčního centra, Příklad dobré praxe spolupracujících institucí na řešení závažného případu domácího násilí, <http://www.domacinasili.cz/intervencni-centra/intervencni-centrum-bileho-kruhu-bezpeci-v-ostrove/pribehy-z-intervencniho-centra/>, [cit. 15.4.2012]

kterým by soud prodloužil desetidenní lhůtu vykázání, a další konzultace. Z té se však pán telefonicky omluvil. Prý nemůže dopustit, aby jeho syn skončil na „ulici“, chce mu dát ještě jednu šanci, dovolí mu, aby se vrátil zpátky domů. Několik hodin po tomto telefonátu i přes zákaz vnikl syn násilím do společného bytu a otce pobodal nožem. Pracovnice IC v rámci výjezdu navštívily zraněného muže v nemocnici a za pomoci příbuzného byl sepsán návrh na prodloužení vykázání. Syn byl stíhán vazebně. Příslušný okresní soud zároveň schválil návrh na předběžné opatření, stejně tak i jeho další prodloužení. Zraněný otec prožíval toto období po psychické stránce velmi špatně, odmítal spolupracovat s kriminalisty, s rodinou i s blízkými, odmítal psychologickou pomoc. Byl ve spojení pouze s poradnou Intervenčního centra, vyčítal si svá rozhodnutí. Při každém kontaktu s ním byla nutná maximálně citlivá podpora. Celou situaci zhoršoval i fakt, že syn i otec měli možnost být v kontaktu v rámci povolených návštěv ve vazební věznici. Tímto způsobem syn nadále manipuloval s otcem, citově ho vydíral a vyčítal mu jeho jednání. To umocňovalo otcovo sebeobviňování. Letos na jaře byl syn odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Nadále má možnost kontaktu s otcem, který opět zneužívá k opakovaným nátlakům. Otec je přesvědčen o své vině, věří, že v roli rodiče selhal, a tím ublížil svému synovi. I přes maximální pomoc všech zúčastněných institucí a příbuzných vše nasvědčuje tomu, že synovi umožní návrat do společného obydlí.⁵⁸

Příběh 3

Na poradnu Intervenčního centra se obrátila v ranních hodinách žena, která rozrušeně sdělovala, že aktuálně podala trestní oznámení na svého druha, ze kterého má extrémní strach. Žádala o pomoc, neboť si již nedokázala představit, že by se k druhovi vrátila zpět, vyjadřovala obavy z jeho pomsty. Po dvaceti letech týrání ze strany druha se totiž konečně rozhodla konat.

Při konzultaci žena popsala svůj strastiplný příběh, který prožívá s otcem svých dvou dětí a který se rozhodla ukončit. Sdělovala, že její partner ji prakticky od počátku vztahu velmi omezoval, musela jej poslouchat na slovo, nesměla bez jeho vědomí opouštět společnou domácnost, nesměla nastoupit do práce, aby se mohla zcela věnovat jen jemu. Partner projevoval extrémní žárlivost, zakazoval družce kontakt nejen

---

⁵⁸ Příběhy z intervenčního centra, Příklad dobré praxe spolupracujících institucí na řešení závažného případu domácího násilí, <http://www.domacinasili.cz/intervencni-centra/intervencni-centrum-bileho-kruhu-bezpeci-v-ostrove/pribehy-z-intervencniho-centra/>, [cit. 15.4.2012]

s přáteli, ale i s rodinou, stále ji bezdůvodně podezíral z nevěry. Velmi brzy po začátku vztahu ji poprvé fyzicky napadl, což se pak opakovalo ještě mnohokrát, až do narození druhého dítěte. Žena sdělovala, že se za chování druhá styděla, cítila se vinna za to, jak se partner chová, začala z něj mít strach a nedokázala si představit, že by se mu nepodvolovala, nebo že by vztah ukončila, chtěl udržet rodinu za každou cenu. Neměla zkušenosti s jinými vztahy, jednalo se o její první a jediný vztah, měla pocit, že to co prožívá, je v partnerských vztazích běžné, taktéž byla na partnerovi ekonomicky zcela závislá a bez jeho peněz si život nedokázala představit. Starala se proto o domácnost, pečovala o děti a o partnera jak nejlépe mohla, aby se tak vyhnula dalším slovním a fyzickým napadením. Po několika letech však již nepomáhala žádná její strategie, partner své chování stále zhoršoval. Po narození druhého dítěte došlo k tomu, že zcela ustaly partnerovy fyzické útoky, ale zato se zhoršilo jeho psychické násilí. Ženu začal doma zamykat, omezoval ji čím dále více i v bytě při běžných činnostech, nesměla se zavírat v koupelně, na záchodě, nesměla bez jeho přítomnosti ven z bytu, k její kontrole začal využívat i nezletilého syna, který mu musel hlásit, co se doma během jeho nepřítomnosti děje. Ženu vystavoval výslechům, žádal po ní důkazy věrnosti, obviňoval z podvodů na jeho osobě, spolčování se z cizími lidmi proti němu, instalování kamer do bytu, aby ho mohla sledovat. Toto trvalo několik let. Nakonec ženě zakázal chodit i na úřady, což mělo za následek vyřazení z evidence úřadu práce a její totální odstavení od jakéhokoli příjmu. Čím déle tento psychický teror trval, tím hůře se žena cítila, sdělovala, že její psychické vyčerpání vedlo dvakrát k pokusu o sebevraždu, jiné řešení své situace neviděla. Starší dcera utekla v 16 letech z domu, chování otce k matce velmi špatně snášela a docházelo ke konfliktům mezi ní a otcem.

Vše vyvrcholilo dva dny trvajícím výsledkem, kdy druh ženu ponižoval, obviňoval z podvodů a nevěry, musela odpovídat na stále se opakující nesmyslné dotazy, nesměla spát, nesměla jíst a pít, na záchod mohla jen v jeho doprovodu. Žena využila situace, když si šel partner brzy ráno pro cigarety a zapomněl zamknout byt. Najednou se rozhodla, najednou cítila sílu utéci, najednou převýšil pud sebezáchovy nad strachem z partnera. Jako první utíkala na P ČR, odkud pak byla policisty převezena do Intervenčního centra. Přes počáteční nedůvěru ženy v pomoc jakékoli instituce se podařilo vytvořit poměrně důvěrný vztah k pracovníkům Intervenčního centra, který pak vedl k tomu, že žena vyhledala pomoc i dalších institucí, jako byl orgán sociálně právní ochrany dětí, lékař a klinický psycholog. Pro dočasnou ochranu

ženy se podařilo nalézt krizové azylové ubytování, kam žena nastoupila společně se synem, a to bez jakýchkoli finančních prostředků a osobních dokladů, které zůstaly v bytě. Druh ji také roztrhal a zničil všechno ošacení, zůstalo jí jen to, co měla v tu chvíli na sobě. V Intervenčním centru se ženě dostalo kromě psychické podpory a poradenství také pomoci, na jejímž konci bylo vydání předběžného opatření okresním soudem, kterým byl násilníkovi uložen zákaz kontaktu, styku a obtěžování se svou partnerkou a dále bylo násilníkovi zakázáno vstupovat do družčina bytu, ve kterém spolu bydleli. Partner po ženě stále pátral, opakovaně navštěvoval policii a žádal o vyhlášení pátrání po její osobě, a to přes to, že byl obviněn z trestného činu omezování osobní svobody, následně pak z maření vydaného předběžného opatření. Žena je aktuálně v odborné terapeutické péči, upíná se na budoucnost bez přítomnosti týrání, učí se najít cestu sama k sobě a vlastním potřebám. Mění se i její chronicky pasivní přístup a pocit bezvýchodnosti, začala si za pomoci příslušných úřadů vyřizovat sociální dávky, hledá práci a nové bydlení na novém místě, kde by mohla zažít žít zcela jiný, nový život.⁵⁹

Příběh 4

Paní M. žije 30 let v manželství z něhož vzešly 2 dcery. Manžel se zpočátku manželství choval vzorně, byl pozorný manžel i otec. Postupem času začaly přibývat z jeho strany vulgarity a ponižování. Vše ale vyvrcholilo v období, kdy obě dcery opustily domov, tedy asi před 10-ti lety. Manžel začal holdovat alkoholu, přestal chodit do práce a musel se zaevidovat jako uchazeč o zaměstnání na úřadu práce. Paní M. se sama musela postarat o chod domácnosti a ještě odevzdávat část svého platu manželovi, který jí v opačném případě vyhrožoval násilím. Nedlouho poté přišel první fyzický útok. Paní M. své modřiny schovávala pod oblečením a tmavými brýlemi. Za svého manžela se velmi styděla a nechtěla, aby se o tomto jeho činu někdo dozvěděl. Útoky se ale stále stupňují a lidé už paní M. nevěří její povídce o spadnutí na schodech apod. K žádnému z incidentů nebyla přivolána policie a se svými zraněními nikdy nenavštívila lékaře.

Paní M. svého manžela stále miluje a nedokáže si představit, že by měla začít žít nový život bez něj. I po 10 letech fyzického napadání doufá, že si manžel brzy najde

---

⁵⁹ Příběhy z intervenčního centra, Příklad dobré praxe spolupracujících institucí na řešení závažného případu domácího násilí, <http://www.domacinasili.cz/intervencni-centra/intervencni-centrum-bileho-kruhu-bezpeci-v-ostrove/pribehy-z-intervencniho-centra/>, [cit. 15.4.2012]

práci a vše bude dobré. I v tomto případě se objevuje typický bludný kruh, kdy agresor po fyzickém útoku se oběti omlouvá a dává jí dary. Paní M. bylo vysvětleno, že v jejím případě se jedná o domácí násilí, byly jí poskytnuty podrobnější informace o možnostech obrany a je pro ni velice nebezpečné setrávat v blízkosti manžela. Byly s ní rozebrány druhy, znaky, fáze a nejčastější příčiny domácího násilí. Jelikož paní M. měla při konzultaci v obličeji i na těle zjevné známky násilí, byl jí nabídnut doprovod k lékaři, který by vystavil lékařskou zprávu, kterou by mohla paní M. použít při podání trestního oznámení. Toto ale paní M. odmítla. Není připravená svého manžela opustit a nechce mu přitěžovat.

Paní M. tedy byla dále poučena o institutu vykazání a byly jí předány kontakty na azylové domy pro oběti domácího násilí. Paní M. byla při rozloučení ujištěna v tom, že může kdykoliv zavolat nebo přijít do poradenského centra.

Paní M. už nikdy nepřišla a nepřijde. Týden po konzultaci zavolala její dcera, že maminka je po fyzickém napadení v nemocnici s těžkým poškozením mozku a lékaři jí nedávají šanci na přežití. Otec a manžel klientky je ve vyšetřovací vazbě.⁶⁰

Příběh 5

Starší žena žijící ve společné domácnosti se svým synem a jeho družkou, je obětí domácího násilí. Domek ve kterém žije společně se synem a jeho družkou, darovala paní svému synovi a má právo užívání jedné místnosti v domě doživotně. Ze strany svého syna je často slovně napadána a urážena, je jí vyhrožováno vystěhováním a vzhledem k jejímu zdravotnímu stavu nemá vhodné prostředí na rekonvalescenci.

Klientce také syn i jeho družka svým agresivním chováním poškodili její majetek a neoprávněně s ním manipulovali. Doposud nevrátili věci ve vlastnictví klientky do původního stavu, i když se věc řešila přes Policii ČR. V tomto případě žena podala již několik trestních oznámení na svého syna. Některá z oznámení již Policie ČR prošetřila a činy vyhodnotila pouze jako přestupky, takže se vše poté řešilo u přestupkové komise místního městského úřadu. Komise obviněného syna naší klientky pouze napomenula a dále se ve věci nic nedělalo.

Útoky vůči ženě nadále pokračují. Ke dvou velmi vážným incidentům byla přivolána Policie ČR, která jen udělala zápis ze zásahu, ale dále nic nepodnikla. Sama

---

⁶⁰ Příběhy z intervenčního centra, Příklad dobré praxe spolupracujících institucí na řešení závažného případu domácího násilí, <http://www.domacinasili.cz/intervencni-centra/intervencni-centrum-bileho-kruhu-bezpeci-v-ostrove/pribehy-z-intervencniho-centra/>, [cit. 15.4.2012]

žena se bojí podat další trestní oznámení, má totiž obavy, že se s tím opět nic nebude dělat a jen se celý problém bude přezkoumávat na úřadě, kde s tím stejně nic neudělají a ona sama ani nechce veškeré skutečnosti, které se jí dějí vypovídat několikrát, jelikož jí to je velmi nepříjemné. Také by chtěla, aby o její vážné situaci vědělo co nejméně lidí z okolí. Velice se totiž stydí za chování a jednání svého syna. Částečně to bere jako své selhání ve výchově. Žena tedy zvažuje podat další trestní oznámení s podnětem k vykázání svého syna s družkou, kteří jí ubližují. Zatím o tomto rozhodnutí uvažuje, jelikož má velké obavy, zda by tento krok celou situaci ještě nezhoršil. Mohla by tak být vystavena větším a silnějším útokům vůči sobě ze strany syna a jeho družky, kteří s ní žijí v domě a ubližují jí.⁶¹

Příběh 6

Paní Zdeňka byla Intervenčním centrem _ kontaktována na základě vykázání začátkem roku 2011. K vykázání přistoupila Policie ČR poté, co partner paní Zdeňky násilně vnikl oknem do jejího bytu, kde jí a jejího syna brutálně fyzicky napadal a vyhrožoval jim zabitím.

Paní Zdeňka musela být po napadení ošetřena v nemocnici, hrozila jí amputace prstu na ruce, který jí násilník téměř ukousl. Po vykázání se násilník pokusil o sebevraždu a byl hospitalizován ve zdravotnickém zařízení. Paní Zdeňka byla Intervenčním centrem telefonicky kontaktována následující den po vykázání a souhlasila s osobní konzultací v prostorách centra.

Z vyprávění paní Zdeňky vyplynulo, že ke konfliktům mezi nimi začalo docházet poté, co její partner po pracovním úrazu přišel o zaměstnání a své problémy začal řešit alkoholem. K fyzickému a verbálnímu násilí se uchýloval její partner výhradně po požití alkoholu, což bylo za poslední čtyři roky, pravidelně 2 až 3krát do měsíce.

Paní Zdeňka byla po útocích druha několikrát vážně zraněna (zhmoždění páteře, přeražený nos, vyvrácený palec na ruce, hematomy po celém těle i na hlavě a v obličeji). K napadání docházelo zejména v soukromí v bytě, který společně obývali, několikrát byla paní Zdeňka napadena i venku na ulici.

---

⁶¹ Příběhy obětí, <http://pomocobetem.cz/clanky/clanek.php?k=15&proc=default&qmzi=58>, [cit. 15.4.2012]

Po vystřízlivění se přítel paní Zdeňky za své jednání omlouval, svého jednání litoval. Několikrát se dokonce pokusil o protialkoholní léčbu, kde však dlouho nevydržel, z léčebny vždy po krátké době odešel.

Na základě opakovaných konzultací v Intervenčním centru paní Zdeňka postupovala následovně: Podala k soudu návrh na vydání předběžného opatření dle ust. § 76b občanského soudního řádu, kterým se prodlužuje doba vykázání až o jeden měsíc. Soud jejímu návrhu vyhověl a vykázal bývalého přítele na dalších 30 dní. Dále bylo paní Zdeňce Intervenčním centrem doporučeno, aby podala Žalobu na vyklizení nemovitosti a současně další návrh na prodloužení předběžného opatření a to až do doby pravomocného rozhodnutí ve věci vyklizení nemovitosti násilníkem.

Pracovnice Intervenčního centra v průběhu několika konzultací vysvětlila paní Zdeňce možná řešení v její obtížné situaci, pomohla jí se sepsáním právních podání k soudu a poskytla jí psychickou podporu. Paní Zdeňka je k podání dalších návrhů motivována svým synem, který byl na počátku naší spolupráce rozhodnutý se z domácnosti matky a jejího druha odstěhovat.

Během konzultací paní Zdeňka velmi dobře spolupracovala, i přes časté ovlivňování ze strany druha, se rozhodla vztah s ním ukončit. K soudu podala i žalobu o vyklizení nemovitosti. V současné době čeká na nařízení soudního projednání této žaloby. Dnes již bývalý druh dobrovolně podstupuje protialkoholní léčbu ve specializovaném zařízení, je proti němu vedeno i trestné řízení za napadení veřejného činitele.⁶²

Příběh 7

Mladá žena z Frýdku–Místku vylíčila svůj příběh, z něhož doslova naskakuje husí kůže. Její utrpení už sice skončilo, přesto si ale z pochopitelných důvodů přeje zůstat v anonymitě.

„Za svého muže jsem se provdala velmi mladá. Už před svatbou jsem tušila, že to mezi námi asi nebude úplně ideální, ale ani ve snu mě nenapadlo, do jakých konců to všechno může dojít,“ začala svůj příběh Anna N. „Čekala jsem dítě a nedokázala jsem tenkrát čelit námitkám, že přeci nemohu přivést na svět nemanželské dítě. První dva nebo tři roky po svatbě náš vztah nebyl zas tak špatný. Už v té době mi ale vadilo,

---

⁶² Domácí násilí mezi blízkými lidmi NENÍ NORMÁLNÍ , <http://www.charitahk.cz/nase-strediska/intervencni-centrum1/>, [cit. 15.4.2012]

jak mě shazoval a ztrapňoval před svými kamarády i před rodinou. Buď mě jim předváděl jako vzor blbosti nebo mě úplně ignoroval, jako bych vůbec neexistovala. V soukromí stále častěji opakoval, ať raději mlčím, nemluví a jak jsem strašně blbá a neschopná,“ povídala žena.

„To byl ale jenom začátek, postupně se k ponižování začaly přidávat nadávky a urážky. Za posledních několik let manželství jsem od něho ani jednou neslyšela své jméno, zásadně mě oslovoval ty jedna ku... Ani to mu ale potom nestačilo a stále častěji proti mě poštvoval našeho syna, který měl v té době kolem pěti let. Ani jemu nikdy neopomenul vysvětlit, že maminka je k...

Vyčítal mi také, že jsem doma s malým a nevydělávám, na druhé straně jsem ale nikam nesměla. S nikým jsem se nesměla stýkat, nikam jsem nesměla chodit. Ani za maminkou, ani do města, prostě nikam. Současně mě také vyhazoval z domu se slovy, ať táhnu. Když jsem občas přece jen musela jít nakoupit a třeba se jen pár minut zdržela kvůli frontě u poklady, čekal mě už ve dveřích a hned na uvítanou jsem dostala facku a vyslechla si neskutečné nadávky,“ vzpomínala Anna.

„Abych nemohla nikam chodit, bral mi občas i všechny peníze. S vysvětlením, že mě stejně zkrotí, mi jednou zase vzal peníze a vyhodil i všechny potraviny, které jsme doma měli. Že prý mi něco dá, až ho poprosím na kolenou. Tenkrát jsem malého stopem odvezla k mamince, požádala jsem jí, jestli by si ho pár dnů nemohla nechat u sebe, protože jsem nějaká nemocná. Hrdost mi ale nedovolila, abych muže prosila o peníze nebo o jídlo. Dopadlo to tak, že jsem nic nejedla dva týdny. V té době mě manžel dokonce i znásilnil.

Byl také strašně žárlivý. Jednou za ním přišel jeho kamarád chvíli předtím, než se muž vrátil z práce a chtěl na něj počkat. Byla jsem zoufalá, nechtěla jsem ho vyhodit, ale také jsem věděla, že když se manžel vrátí a uvidí, že jsem doma sama s pánskou návštěvou, bude zle. Dopadlo to přesně podle očekávání. Na kamaráda byl sice milý, ale jakmile odešel, strašně mě zbil. Na obličeji i na těle jsem měla podlitiny a krvavé rány. Hrozně jsem se styděla někomu něco říct, cítila jsem se hloupá, neschopná, závislá na muži a zoufalá. Ani rodičům jsem nechtěla přidělovat starosti. Opravdu jsem nevěděla, co dělat.

Trápila bych se asi dodnes, ale vysvobodil mě sám manžel. Našel si totiž milenku, kterou si začal vodit k nám domů. Bylo jim jedno, jestli tam jsem nebo nejsem. Spali spolu v mé posteli a já jsem přitom třeba seděla vedle v kuchyni. Brzy pak otěhotněla a manžel proto požádal o rozvod. Krátce po našem rozvodu se vzali

a narodilo se jim dítě. Časem se k ní ale zřejmě začal chovat podobně, jako předtím ke mně. Ona ale asi byla silnější, svěřila se rodičům a ti jí pomohli. Dnes už jsou také rozvedení."⁶³

Příběh 8

Paní X vypověděla, že ji manžel psychicky i fyzicky týrá. Ve vztahu bylo i násilí ekonomické (manžel nepřispívá na domácnost, na výživu dítěte, na nájemné) a sociální (klientce kontroloval telefon, stále volal do jejího zaměstnání, zakazoval jí styk s rodinou, v bytě nainstaloval odposlouchávací zařízení bez jejího vědomí). Násilně se začal chovat manžel přibližně po roce manželství. Své manželce nadával, vyhrožoval fyzickým násilím, ponižoval jí. Přibližně jednou do měsíce ji fyzicky napadal, v poslední době se doba mezi útoky zkrátila a brutalita se vystupňovala. Při fyzických napadeních pan X manželku strkal, škrtil, udeřil jí pěstí, fackoval jí, házel po ní věci. Při posledním incidentu ji napadl nožem. Po napadeních měla paní X hematomy na ruku a nohu, řezné rány na krku, zhmožděny nosu a naposledy také bodnou ránu na paži. Vždy vyhledala lékařské ošetření.

Po posledním útoku začátkem února byla přivolána Policie ČR a pana X na 10 dní vykázala. Ještě týž den byla paní X kontaktována intervenčním centrem (IC). V IC byla poté paní X osobně a s právníčkou IC sepsala návrh na vydání předběžného opatření. Soud však předběžné opatření zamítl. Zároveň podala paní X na manžela podala trestní oznámení, v současné době je stíhán za § 215a trestního zákona.⁶⁴

Příběh 9

K vykázání manžela paní Y došlo v polovině února. Předcházelo mu fyzické napadení paní Y manželem. K incidentu byla přivolána Policie ČR a pana Y na 10 dní vykázala. První pracovní den po vykázání se paní Y dostavila na Oddělení sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) městského úřadu, odkud kontaktovala intervenčním centrem (IC) a domluvila se s koordinátorkou IC na sepsání předběžného opatření (PO), kterým by soud prodloužil vykázání. Dále se paní Y telefonicky domluvila na konzultaci se sociální pracovnící jedné členské organizace Koordony. Do IC se paní

---

⁶³ Domácí násilí: Týraná žena popsala svůj příběh, http://www.denik.cz/z_domova/nejcastejsi_obet20080502.html, [cit. 15.4.2012]

⁶⁴ Kazuistika aktuálně, <http://www.ta-gita.cz/aktualne/kazuistika-pani-q/>, [cit. 15.4.2012]

Y osobně dostavila o několik dní později a v rámci rozhovoru s koordinátorkou IC poskytla informace potřebné k sepsání návrhu na vydání předběžného opatření. Na základě domluvy s koordinátorkou IC si měla paní Y osobně převzít seps předběžného opatření následující týden.

Den po konzultaci v IC se paní Y dostavila osobně na konzultaci se sociální pracovnící členské organizace Koordony, které sdělila, že ji manžel dlouhá léta psychicky i fyzicky týrá. Násilně se začal chovat manžel přibližně po 2 letech manželství. Pan Y své manželce nadával, vyhrožoval fyzickým násilím, ponižoval ji. Přibližně jednou za ½ roku ji manžel fyzicky napadal, v poslední době se frekvence útoků zvyšovaly (asi 4x týdně pod vlivem alkoholu). Při fyzických napadeních pan Y manželku strkal, bil ji pěstí, kopal do ní, ohrožoval ji nožem a házel po ní věcmi. Po napadeních měla paní Y hematomy v obličeji, na ruce a nohou a zhmožděny, nikdy však nevyhledala lékařské ošetření.

Sociální pracovníce členské organizace Koordony vysvětlila paní Y všechny možnosti, které má ohledně řešení situace. Paní Y mluvila o tom, že s podáním návrhu na vydání předběžného opatření váhá, neboť se obává, že nebude ze svého příjmu schopna hradit nájem v bytě, v němž společně s manželem do té doby žili. Na nabídku pobytu v utajeném azylovém domě reagovala slovy, že to ji nenapadlo, že tuto variantu zváží, obávala se však reakce dětí. Mluvila o tom, že děti pravděpodobně nebudou chtít opustit byt, ve kterém mají zázemí.

Další den navštívila paní Y v doprovodu sociální pracovníce členské organizace Koordony advokátku, s níž tato organizace spolupracuje, a domluvila se s ní na sepsání návrhu na úpravu poměrů z nezl. dětem. Ohledně nabídky pobytu v utajeném azylovém domě sociální pracovníce členské organizace Koordony sdělila, že s dětmi o této variantě mluvila. Děti se však odchodu do „azylu“ brání. Rozhodla se tedy, že zůstane v bytě a aby jej uplatila, vezme si do podnájmu kamarádku. Se sociální pracovnící členské organizace Koordony se dohodla, že až si půjde do IC vyzvednout předběžné opatření, dá tamní pracovníci souhlas, aby přeposlala podklady pro předběžné opatření e-mailem do členské organizace Koordony. Zde by byly použity jako podklad pro návrh na úpravu poměrů k dětem.

V den, kdy si měla paní Y vyzvednout v IC předběžné opatření, poslala koordinátorka IC členské organizaci Koordony tento e-mail: „Vznikl problém, paní Y ráno poslala sms, že to manželovi nemůže udělat (podat návrh na PO na prodloužení doby vykazání), telefon nám pak už nezvedala. Takže ráno nepřišla, nic nám

nepodepsala, tím pádem ani souhlas s předáním podkladů. Nevím, zda se ozvala Vám? Stačilo by, aby zavolala právnička IC nebo poslala sms, že s tím souhlasí a není problém.“ Na sms členské organizace Koordony zasláné paní Y ještě týž den ohledně další spolupráce klientka odpověděla: „Nezlobte se prosím na mě. Vím, že jste s tím měla zbytečnou práci. Já bych to finančně nezvládla. Pevně doufám, že jsem neudělala životní chybu. Děkuji za to, že jste. Napsala jsem právnička IC, že souhlasím o odesláním toho prodloužení. Prosím nezlobte se.“⁶⁵

5.4 Shrnutí

❖ Shrnutí dotazníkového výzkumu

V empirická části dotazníkového výzkumu jsem se zaměřil na zjištění, zda policistům České republiky je problematika institutu vykázání známa a zda policisté byli při aplikaci tohoto institutu v praxi přítomni. Položením dalších otázek jsem chtěl zjistit subjektivním názor policistů na tuto problematiku, zejména, zda po vykázání násilné osoby se situace (atmosféra) v rodině uklidnila (alespoň na dobu 10ti dnů), zda ohrožená osoba uvítala vykázání násilné osoby ze společného obydlí, zda po provedeném vykázání si ohrožená osoba ujasnila své životní hodnoty a rozhodla se pro změnu svého vztahu k osobě násilné a zda se po provedeném vykázání změnil strach ohrožené osoby z osoby násilné. Dále byl dotazník zaměřen na zjištění stanoviska policistů k délce vykázání, zda považují zákonem stanovenou dobu 10 dnů za dostačující či nikoliv. Závěr dotazníku je zaměřen na zjištění, zda se policisté domnívají, že po provedeném vykázání si násilná osoba ujasnila své životní hodnoty a rozhodla se pro změnu vztahu k ohrožené osobě, zda po provedeném vykázání se změnil negativní vliv násilné osoby nad osobou ohroženou a zda provedené vykázání má negativní psychický vliv na přítomné děti v rodině.

---

⁶⁵ Kazuistika aktuálně, <http://www.ta-gita.cz/aktualne/kazuistika-pani-q/>, [cit. 15.4.2012]

Cílem mého výzkumu byla verifikace či falsifikace hypotéz, kdy :

- **hypotéza č. 1** (Většina policistů vnější služby již byla přítomna při vykazání násilné osoby ze společného obydlí) **byla verifikována.**
- **hypotéza č. 2** (Policisté se domnívají, že ohrožená osoba si po provedeném vykazání ujasní své životní hodnoty a rozhodne se pro změnu vztahu k partnerovi častěji než osoba násilná) **byla verifikována.**
- **hypotéza č. 3** (Většina policistů se domnívá, že provedeným vykazáním se mění sociální klima v rodině) **byla verifikována.**

Verifikací všech tří hypotéz jsem potvrdil svůj předpoklad na názor policistů týkající se institutu vykazání a jeho výsledků z hlediska sociálního klimatu v rodině. Odpověďmi na položené otázky jsem získal data potřebná pro verifikaci či falsifikaci všech tří hypotéz. Lze uvést, že většina policistů byla již aplikaci institutu vykazání přítomna. Policisté vyjádřili přesvědčení, že provedeným vykazáním se mění sociální klima v rodině. Současně je názor policistů takový, že po provedeném vykazání si ohrožená osoba ujasní své životní hodnoty a rozhodne se pro změnu vztahu k partnerovi. Analýzou dotazníkového výzkumu byl naplněn jeho cíl. Zjištěné informace lze využít k doplnění úvah vyplívajících z teoretických statí.

❖ Shrnutí kazuistik

V praktické části byl zvolen popis a výklad konkrétních případů problematiky vykazání a jeho výsledků z hlediska sociálního klimatu v rodině. V této případové studii bylo použito 9 náhodně vybraných životních případů. Příběhy byly zveřejněny na internetových stránkách, všechny jsou zaměřeny na problematiku domácího násilí a problematiku vykazání. V této bakalářské práci jsou příběhy označeny čísly 1 až 9.

Před analýzou vybraných případů jsem si zvolil otázky, na které chci studiem reálných případů zjistit odpovědi. Při analýze kazuistiky jsem se zaměřil na pohlaví ohrožené osoby; na pohlaví násilné osoby a její vztah k osobě ohrožené; zda bylo v rodině identifikováno domácí násilí, tedy zda útoky násilné osoby proti osobě ohrožené vykazovaly znaky dlouhodobosti, eskalace a neměnnosti rolí; zda v případech byl využit institut vykazání a kdo o vykazání rozhodl (zda policejní orgán či soud);

zda ohrožené osobě byla poskytnuta pomoc ze strany pracovníků intervenčního centra; zda ohrožená osoba podala návrh na předběžné opatření soudu týkající se prodloužení policejního vykazání; jakou formu mělo jednání násilné osoby vůči osobě ohrožené; zda domácí násilí či jeho znaky řešila Policie České republiky a jakým způsobem; zda se ohrožená osoba rozhodla pro změnu vztahu k osobě násilné.

Analýza reálných případů byla v této praktické části bakalářské práce použita ke srovnání s výsledky dotazníkového výzkumu a ke srovnání s teoretickou částí této práce.

Společným znakem všech případů byla identifikace domácího násilí, kdy ve 100% byly potvrzeny znaky opakovatelnost, dlouhodobost, neměnnost rolí a že násilí probíhá v soukromí. Společným znakem je rovněž forma násilí páchané na ohrožené osobě, ve všech případech se násilná osoba vůči ohrožené osobě dopouštěla psychického i fyzického násilí.

V jednom případě je ohroženou osobou muž (senior), u ostatních případů je ohroženou osobou žena.

Násilná osoba u všech případů je osoba mužského pohlaví, ve 3 případech se jedná o druhu ohrožené osoby, ve 4 případech byl násilnou osobou manžel ohrožené osoby a 2 krát se násilí vůči ohrožené osobě dopouštěl její syn.

Institut vykazání byl ze strany Policie České republiky proveden ve 3 případech. Ve 2 případech byla násilná osoba ze společného obydlí vykázána na základě rozhodnutí soudu, aniž by tomuto rozhodnutí předcházelo policejní vykazání. Ve 4 případech není zřejmé, zda vykazání provedeno bylo či nebylo.

Ve 100% poskytli pracovníci internačního centra ohrožené osobě pomoc ve formě právní rady, hledání bydlení či poskytnutí součinnosti při podání návrhu k soudu na vydání předběžného opatření.

Z uvedených případů vyplývá, že ve 4 případech ohrožená osoba podala návrh na vydání soudního předběžného opatření. Ve 2 případech o tom ohrožená osoba vážně uvažuje, avšak zatím takto neučinila. Ve 2 případech návrh nepodala a v 1 z případů taková informace není výslovně uvedena.

Na otázku, jakým způsobem byla problematika domácího násilí řešena s násilnou osobou, z analýzy případů vyplynulo, že ve 2 případech byla násilná osoba dána do vazby, 2 krát byla pravomocně odsouzena za úmyslná trestný čin, 2 krát

je osoba trestně stíhána, ve 2 případech domácí násilí nebylo policií či soudy vůbec řešeno a v 1 případě není uvedeno, jak bylo domácí násilí s násilnou osobou řešeno.

Z analýzy případů je zřejmé, že ve 4 případech násilná osoba změnil vztah k násilné osobě a začíná žít nový život, ve 3 případech tato informace není uvedena. V 1 případě od ohrožené osoby násilná osoba odešla, neboť si agresor našel milenkou. 1 případ skončil napadením ohrožené osoby, která vlivem napadení ze strany manžela utrpěla těžké poranění mozku a lékaři této osobě nedávají větší šance na přežití.

Závěrem lze uvést, že případy č.1 až č.9 nás nutí k zamyšlení a k zodpovězení otázky, proč dochází k popisovanému domácímu násilí s následným preventivním opatřením spočívajícím ve vykázání násilné osoby ze společného obydlí.

Velmi zneklidňujícím výsledkem této případové studie je následek běsnění násilné osoby uvedený v případě č. 4. Přestože byla ohrožená osoba poučena o institutu vykázání a byly jí předány kontakty na azylové domy pro oběti domácího násilí, této možnosti nevyužila. Následně byla ze strany svého manžela opět napadena, vlivem čehož skončila v nemocnici s těžkým poškozením mozku a lékaři jí nedávají šanci na přežití.

Nutno shrnout, že výsledky analýzy příběhů korespondující s teoretickou částí této bakalářské práce i s výsledky dotazníkového výzkumu. Zejména se jedná o shodnost sociálního klimatu v rodině při aplikaci institutu vykázání a o skutečnost, že po provedeném vykázání si ohrožená osoba ve většině případů ujasní své životní hodnoty a rozhodne se pro změnu vztahu k násilné osobě.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se věnuje problematice vykázaní a jeho výsledkům z hlediska sociálního klimatu v rodině. Je rozdělena na teoretickou část a část praktickou.

V teoretické části je obecně charakterizován institut vykázaní a rozebrána problematika domácího násilí, neboť existence domácího násilí, či jeho znaků, je předpokladem pro aplikaci institutu vykázaní. Jsou zde popsány důvody provedení vykázaní, postup policejního orgánu při vykázaní, práva a povinnosti ohrožené a násilné osoby a činnost intervenčního centra a civilních soudů v souvislosti s vykázaním osoby. Teoretická část obsahuje statistické ukazatele vývoje vykázaní v ČR v letech 2007 – 2011 a popisuje sociální klima v rodině před, při a po provedeném vykázaní. Práce se věnuje preventivním i represivním opatřením a uvádí právní rámec institutu vykázaní.

V praktické části byly kvantitativní dotazníkovou metodou zjištěny názory příslušníků Policie České republiky týkající se problematiky institutu vykázaní a jak aplikace vykázaní ovlivňuje sociální klimatu v rodině. Před dotazníkovým výzkumem byly stanoveny tři hypotézy (H1 - Většina policistů vnější služby již byla přítomna při vykázaní násilné osoby ze společného obydlí; H2 - Policisté se domnívají, že ohrožená osoba si po provedeném vykázaní ujasní své životní hodnoty a rozhodne se pro změnu vztahu k partnerovi častěji než osoba násilná; H3 - Většina policistů se domnívá, že provedeným vykázaním se mění sociální klima v rodině). Analýzou dotazníkových odpovědí byly všechny hypotézy verifikovány. Rovněž shrnutím kazuistik lze konstatovat jejich shodu s teoretickou částí i s výsledky dotazníkového výzkumu.

Na základě statistických údajů týkajících se vykázaní v ČR v letech 2007 – 2011 (viz- 1.7 této práce) v kontextu se závěry dotazníkového výzkumu je zřejmé, že institut vykázaní se dostává stále silněji do podvědomí policistů, kteří jej následně v praxi aplikují. Tato skutečnost byla potvrzena verifikací hypotézy č. 1, na základě čehož lze konstatovat, že většina policistů vnější služby již byla přítomna při vykázaní násilné osoby ze společného obydlí. Rovněž z dotazníkového výzkumu nepřímo vyplynulo, že policisté institut vykázaní považují za společensky prospěšný a hlavně účelný.

Je nebytné aby domácí násilí nebylo pouze soukromou záležitostí nefunkční rodiny, ale aby společnost, jako celek, stála a bojovala za práva ohrožených osob a aby násilná osoba byla ze společného obydlí policisty na základě zákona vykázána.

Z hlediska eliminace tohoto negativního jevu je nezbytné posílit prevenci např. ve formě informovanosti či přednáškových setkáních. Rovněž se domnívám, že provedené vykázání násilné osoby ze společného obydlí by mělo být více prezentováno, mělo by být více o této problematice veřejně mluveno a diskutováno o ni.

Na téma této bakalářské práce by mohlo být navázáno zejména v oblasti praktické části. Výzkum by mohl být rozšířen na pracovníky intervenčních center. Ideálními respondenty by ovšem byli přímí účastníci institutu vykázání, tedy ohrožená i násilná osoba, nicméně se domnívám, že vzhledem k právním normám týkajících se ochrany osobních údajů by bylo obtížné zjistit informace o těchto subjektech. Současně se domnívám, že zájem respondentů, stát se subjektem výzkumu, by byl vzhledem ke zkoumanému tématu minimální, neboť jak ohrožená tak i násilná osoba si nebudou chtít problematiku domácího násilí a vykázání připomínat.

Závěrem lze uvést, že vypracováním této bakalářské práce bylo dosaženo stanovených cílů a dotazníkovým výzkumem byly potvrzeny předem stanovené hypotézy. Práce může sloužit široké veřejnosti jako zdroj informací a názorů na problematiku institutu vykázání a jeho výsledků z hlediska sociálního klimatu v rodině.

RESUME

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku institutu vykázání a na jeho výsledky z hlediska sociálního klimatu v rodině. Je rozdělena do pěti kapitol, čtyři kapitoly jsou v části teoretické a jedna v části praktické.

V první kapitole je stanoven pojem a rozbor institutu vykázání i problematiky domácího násilí včetně jejich vzájemného vztahu. Jsou zde rozebrány důvody a postup policejního orgánu, za jakých podmínek může vykázat násilnou osobu ze společného obydlí. V této kapitole jsou rozebrány povinnosti ohrožené i násilné osoby, současně je zde uvedena statistika vývoje vykázání v ČR v letech 2007 – 2011.

Druhá kapitola je zaměřena na sociální klima v rodině v souvislosti s provedeným vykázáním. Kapitola popisuje sociální klima v rodině ve všech možných stadiích vykázání, tedy před jeho provedením, při jeho provádění a bezprostředně poté, následuje fáze po provedeném vykázání a po ukončení vykázání.

Třetí kapitola se věnuje prevenci a represi. Jsou zde popsány preventivní opatření ohrožené osoby, násilné osoby, ale i společnosti jako celku současně s opatřeními represivními.

Čtvrtá kapitola se věnuje legislativě upravující problematiku vykázání. Jsou zde analyzovány zákon o Policii České republiky, interní akty řízení Policie České republiky a ostatních předpisy v podobě občanského soudního řádu, trestního zákoníku či zákona o sociálních službách.

Pátá kapitola je empirická. Obsahuje výzkum zaměřený ke zjištění názorů příslušníků Policie České republiky na téma vykázání, zejména zda se policisté domnívají, že provedeným vykázáním násilné osoby ze společného obydlí dojde ke změně sociálního klimatu v rodině. Výzkumem byly verifikovány všechny tři hypotézy. H1 - Většina policistů vnější služby již byla přítomna při vykázání násilné osoby ze společného obydlí. H2 - Policisté se domnívají, že ohrožená osoba si po provedeném vykázání ujasní své životní hodnoty a rozhodne se pro změnu vztahu k partnerovi častěji než osoba násilná. H3 - většina policistů se domnívá, že provedeným vykázáním se mění sociální klima v rodině. Kazuistiky se zabývají devíti případy, které mají spojitost s vykázáním a které jsou náhodně vybrány z internetu.

ANOTACE

Předmětem bakalářské práce je charakteristika institutu vykázání a jak toto preventivní opatření ovlivňuje sociální klima v rodině. U subjektů institutu vykázání popisuje preventivní i represivní opatření. Práce podává přehled základních právních norem zabývajících se touto problematikou, zejména ve vztahu k policejnímu orgánu. Obsahuje souhrn doporučení, jak předcházet vzniku domácího násilí, které je předpokladem pro aplikaci institutu vykázání.

KLÍČOVÁ SLOVA

vykázání, domácí násilí, sociální klima, rodina, násilná osoba, ohrožená osoba, předběžné opatření, násilí, trestný čin

ANNOTATION

The object of this thesis is a characteristic of the institute of banishing and how this preventive measure affects the social climate in the family. In subjects of institute banishing describes the preventive and repressive measures. This thesis presents an overview of basic legal norms dealing with this issue, particularly in relation to the police authority. It contains a summary of recommendations how to prevent domestic violence, which is a prerequisite for application of banishing.

KEY WORDS

Expulsion, domestic violence, social climate, family, violent person, victim, interlocutory injunction, violence, crime

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky*, ve znění pozdějších předpisů
2. Zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod*, ve znění pozdějších předpisů
3. Zákon č. 40/2009 Sb., *Trestní zákoník*, ve znění pozdějších předpisů
4. Zákon č. 99/1963 Sb., *občanský soudní řád*, ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 108/2006 Sb., *o sociálních službách*, ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 273/2008 Sb., *o Policii České republiky*, ve znění pozdějších předpisů
7. Metodická příručka č. 1/2010, ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázaní, č.j. PPR-175/CJ-2010-0099UP ze dne 4. ledna 2010
8. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 166 ze dne 23. prosince 2009, o provádění vykázaní
9. Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011-2014
10. Buskotte, A. *Z pekla ven*. [Přel. Burger, M.] 1. vyd. Brno: Computer Press, a.s., 2008, 176 s. ISBN-978-80-251-1786-6
11. Colorosová, B. *Krizové situace v rodině*. [Přel. Mayerová, H.] 1. vyd. Praha: Euromedia Group, k.s. – Ikar, 2008, 240 s. ISBN-978-80-249-1027-7
12. Conwayová, H. *Domácí násilí*. [Přel. Mandelíková, J.] 1. vyd. Praha: Albatros nakladatelství, a.s., 2007, 158 s. ISBN-978-80-00-01550-7
13. Emmerová, I. *Prevencia sociálnopatologických javov v školskom prostredí*. 1. vyd. Banská Bystrica: Pedagogická fakulta UMB v Banskej Bystrici, Občanske združenie PEDAGÓG, 2007, 129 s. ISBN 978-80-8083-440-1
14. Evans, P. *Jedovatá slova*. [Přel. Žižlavská, P.] 1. vyd. Brno: Computer Press, a.s., 2010, 176 s. ISBN 978-80-251-2790-2
15. Gottliebová, L. *Jak najít manžela*. [Přel. Dvořáková, A.] 1. vyd. Brno: Jota, s.r.o., 2011, 344 s., ISBN 978-80-7217-818-6

16. Green, G. H., Cotter, C. *Přestaňte být manipulován.* [Přel. Janouchová, M.] 1. vyd. Praha: Pragma, 1999, 166 s., ISBN 80-7205-694-8
17. Hargašová, M., Novák, T. *Předmanželské poradenství*, 1. vyd., Praha: Grada Publishing, a.s., 2007, 144 s., ISBN 987-80-327-1730-2
18. Holubová, M. *Kvalitní partnerské vztahy*. 1. vyd. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Miroslavy Holubové, 2010, 321 s. ISBN 978-80-904026-1-4
19. Hroncová, J., Kraus, B. *Sociálna patológia pre sociálnych pracovníkov a pedagógov*, 1. vyd. Banská Bystrica: Pedagogická fakulta UMB v Banskej Bystrici, 2006, 252 s. ISBN 80-8083-223-4
20. Josefík, J. *Jak si najít partnera*. 1. vyd. Praha: Fortuna Libri, 2009, 120 s. ISBN 978-80-7321-461-6
21. Marvanová-Vágnerová, B., Pokorná, D., Toufarová, M. *Partnerské násilí*. 1. vyd., Praha: Linde nakladatelství s.r.o., 2008, 159 s. ISBN 978-80-86131-76-4
22. Ševčík, D., Špatenková, N. *Domácí násilí*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2011, 192 s. ISBN 978-80-7367-690-2
23. Vidal - Graf, S. *Jak se dobře pohádat s partnerem: - aneb o správném využití správné hádky*. [Přel. Bodnárová, K.] 1. vyd. Praha: Portál, 2007, 104 s. ISBN-978-80-7367-208-9
24. Voňková, J., Spoustová, I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. vyd. Praha: proFem, o.p.s, 2008, 244 s. ISBN 978-80-903626-7-3
25. Co znamená pojem vykázání,
<http://www.idtbrno.cz/co-znamenaj-pojem-vykazani>, [cit. 10.4.2012]
26. Domácí násilí, <http://www.domacinasili.cz/domaci-nasili/>,
[cit. 10.4.2012]
27. Dona linka, pomoc obětem domácího násilí, základní informace,
<http://www.donalinka.cz/domaci-nasili/zakladni-informace/>,
[cit. 10.4.2012]
28. Zákony - vykázání z bytu, <http://www.ic-brno.cz/zakony-vykazani-z-bytu>,
[cit. 20.4.2012]
29. Pojem sociální klima ve škole,
<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/socialni-klima-ve-skole>,
[cit. 20.4.2012]

30. Násilí v rodině,
http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/kriminalistika/2001/01_04/vykopal.html,
[cit. 20.4.2012]
31. Rodina, <http://cs.wikipedia.org/wiki/Rodina>,
[cit. 20.4.2012]
32. Intervenční centra - informace, jaké služby poskytují a nabízejí,
<http://www.domacinasili.cz/intervencni-centra/>, [cit. 20.4.2012]
33. Zákony - vykazání z bytu,
<http://www.ic-brno.cz/zakony-vykazani-z-bytu>, [cit. 20.4.2012]
34. Vláda schválila Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011-2014,
<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/>, [cit. 10.4.2012]
35. Interní normativní akty,
<http://www.policie.cz/clanek/interni-normativni-akty.aspx>, [cit. 20.4.2012]
36. Vykazání za domácí násilí v Česku přibývá. Loni jich bylo 1430,
<http://www.tyden.cz/rubriky/zdravi/vztahy/vykazani-za-domaci-nasili>,
[cit. 28.4.2012]
37. Výzkum, <http://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%BDzkum>, [cit. 20.4.2012]
38. Dotazník jako průzkumná metoda,
<http://rudolfkohoutek.blog.cz/1002/dotaznik-jako-pruzkumna-metoda>,
[cit. 13.3.2012]
39. Příběhy z intervenčního centra, Příklad dobré praxe spolupracujících institucí na řešení závažného případu domácího násilí,
<http://www.domacinasili.cz/intervencni-centra/>,
[cit. 15.4.2012]
40. Příběhy obětí,
<http://pomocobetem.cz/clanky/clanek.php?k=15&proc=default&qmzi=58>,
[cit. 15.4.2012]
41. Domácí násilí mezi blízkými lidmi NENÍ NORMÁLNÍ ,
<http://www.charitahk.cz/nase-strediska/intervencni-centrum1/>,
[cit. 15.4.2012]
42. Domácí násilí: Týraná žena popsala svůj příběh,
http://www.denik.cz/z_domova/nejcastejsi_obet20080502.html, [cit. 15.4.2012]
43. Kazuistika aktuálně, <http://www.ta-gita.cz/aktualne/kazuistika-pani-q/>,
[cit. 15.4.2012]

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Dotazník

Příloha č. 2 – Vyhodnocení dotazníku

PŘÍLOHA Č. 1

Dotazník

Jmenuji se Libor Navrátila, jsem vedoucím Obvodního oddělení v Litovli. Po vystudování bakalářského studijního programu Policejní akademie České republiky v Praze jsem se pustil do bakalářského studia Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií v Brně (s možností navázání na studium magisterské), kde jsem studentem posledního semestru. Téma mé bakalářské práce je **Institut vykázání a jeho výsledky z hlediska sociálního klimatu v rodině**. Pomocí tohoto dotazníku bych rád zjistil názory policistů na téma vykázání, zejména, zda se policisté domnívají, že provedeným vykázáním násilné osoby ze společného obydlí dojde ke změně sociálního klimatu v rodině. Upozorňuji, že mě zajímá subjektivní názor policistů na danou problematiku, nikoliv objektivní realita. Veškeré Vámi uvedené informace jsou zcela anonymní a budou použity pouze pro potřeby mé bakalářské práce.

Pokyny k vyplnění: U každé otázky označte křížkem vždy jen jednu odpověď, děkuji.

1) Délka mého působení u vnější služby Policie České republiky je :

- méně než 5 let
- více než 5 let a méně než 10 let
- více než 10 let
- jsem zařazen u SKPV
- nejsem ve služebním poměru

2) Je mi známa problematika institutu vykázání. (ust. § 44 až § 47 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky)

- ano
- už jsem tento termín slyšel, podrobné informace neznám
- tento termín slyším poprvé

3) Byl jsem osobně přítomen situaci, kdy byl použit institut vykázání (tj. že násilná osoba byla ze společného obydlí vykázána)

- jedenkrát
- více jak jedenkrát
- nebyl

4) **I kdybych nebyl přítomen vykázání, tak se domnívám, že po vykázání násilné osoby se situace (atmosféra) v rodině uklidnila (alespoň na dobu 10ti dnů).**

- určitě ano
- spíše ano
- spíše ne
- určitě ne
- nevím

5) **I kdybych nebyl přítomen vykázání, tak se domnívám se, že ohrožená osoba uvítala vykázání násilné osoby ze společného obydlí.**

- určitě ano
- spíše ano
- spíše ne
- určitě ne
- nevím

6) **Domnívám se, že po provedeném vykázání si ohrožená osoba ujasnila své životní hodnoty a rozhodla se pro změnu svého vztahu k osobě násilné:**

- určitě ano
- spíše ano
- spíše ne
- určitě ne
- nevím

7) **Domnívám se, že po provedeném vykázání strach ohrožené osoby z osoby násilné:**

- zcela zanikl
- se zmenšil
- se nezměnil
- se zvětšil
- se výrazně zvětšil

8) **Domnívám se, že doba trvání vykázání v délce 10 dnů je dostačující:**

- určitě ano
- spíše ano
- spíše ne
- určitě ne
- nevím

9) Domnívám se, že po provedeném vykázání si násilná osoba ujasnila své životní hodnoty a rozhodla se pro změnu vztahu k ohrožené osobě:

- určitě ano
- spíše ano
- spíše ne
- určitě ne
- nevím

10) Domnívám se, že po provedeném vykázání negativní vliv násilné osoby nad osobou ohroženou:

- zcela zanikl
- se zmenšil
- se nezměnil
- se zvětšil
- se výrazně zvětšil

11) Domnívám se, že provedení vykázání má negativní psychický vliv na přítomné děti v rodině:

- určitě ano
- spíše ano
- spíše ne
- určitě ne
- nevím

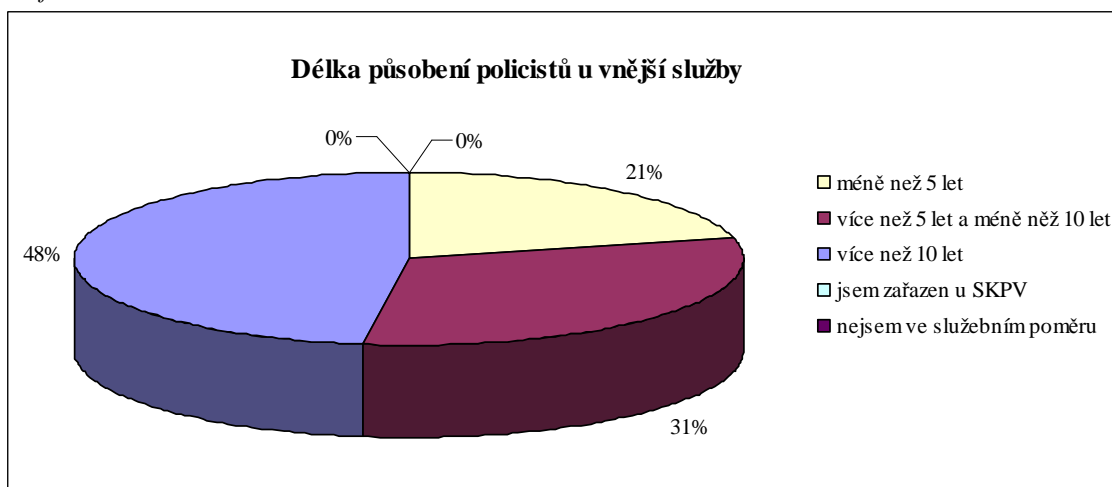
Děkuji za vyplnění a Váš čas strávený nad tímto dotazníkem.

Bc. Libor Navrátil

PŘÍLOHA Č. 2

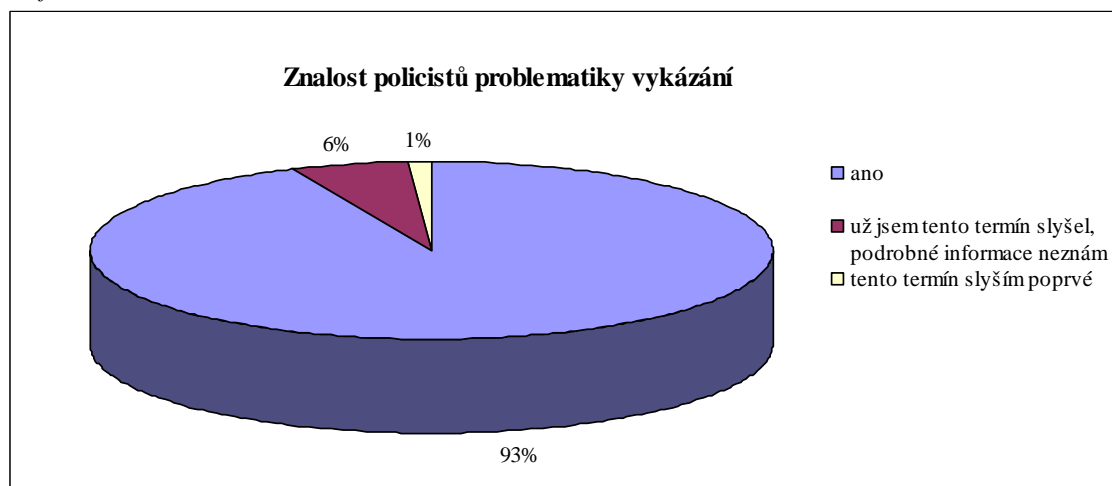
1. otázka (Graf.1) „*Délka mého působení u vnější služby Policie České republiky je:*“ Na tuto otázku 19 policistů uvedlo, že délka jejich působení u vnější služby je kratší než 5 let. 28 policistů uvedlo, že u vnější služby Policie České republiky působí více než 5 let ale zároveň méně než 10 let. 43 policistů označilo odpověď s označením více než 10 let. Žádný z respondentů neuvedl, že je zařazen u SKPV či že není ve služebním poměru.

Graf č. 1

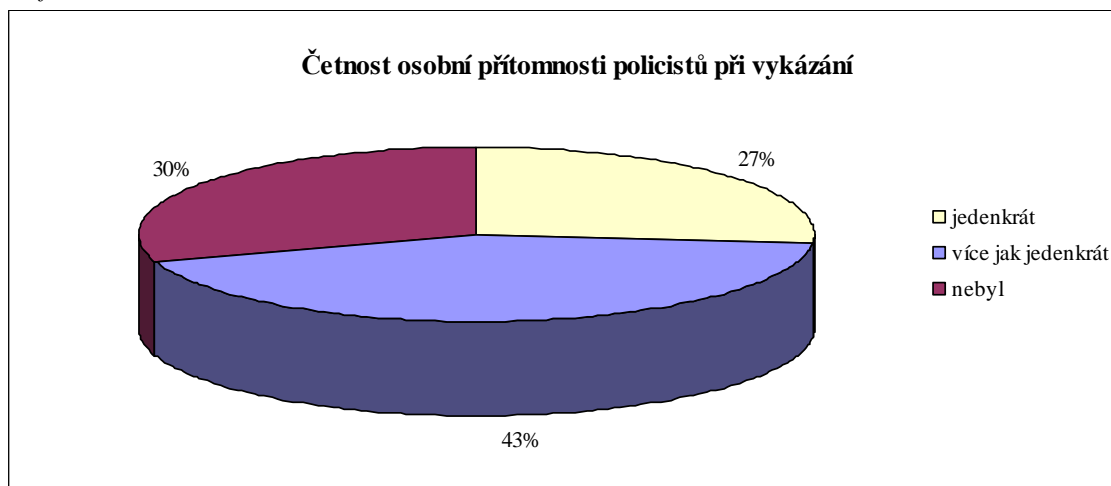
2. otázka (Graf.2) „*Je mi známa problematika institutu vykázání. (ust. § 44 až § 47 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky):*“ 84 policistů na tuto otázku uvedlo, že jim je tato problematika známa. 5 policistů sdělilo, že už tento termín slyšeli, ale že podrobnější informace neznají. 1 policista uvedl, že tento termín slyší poprvé.

Graf č. 2

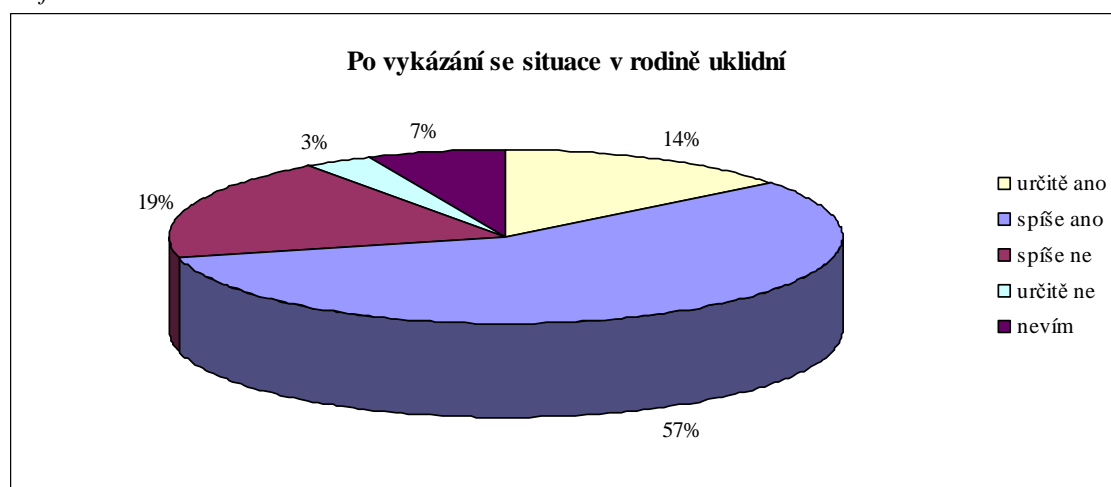
3. otázka (Graf.3) „*Byl jsem osobně přítomen situaci, kdy byl použit institut vykázání (tj. že násilná osoba byla ze společného obydlí vykázána):*“ 24 z celkového počtu 90 policistů označilo odpověď jedenkrát. 39 policistů uvedlo, že osobně byli přítomni více jak jedenkrát. 27 dotázaných osobně přítomno vykázání nebylo.

Graf č. 3

4. otázka (Graf.4) „*I kdybych nebyl přítomen vykázání, tak se domnívám, že po vykázání násilné osoby se situace (atmosféra) v rodině uklidnila (alespoň na dobu 10ti dnů):*“ 13 policistů označilo odpověď určitě ano. 51 policistů vyjádřilo svůj názor označením odpovědi spíše ano a 17 policistů uvedlo spíše ne. 3 respondenti označili odpověď určitě ne a 6 policistů uvedlo že neví.

Graf č. 4

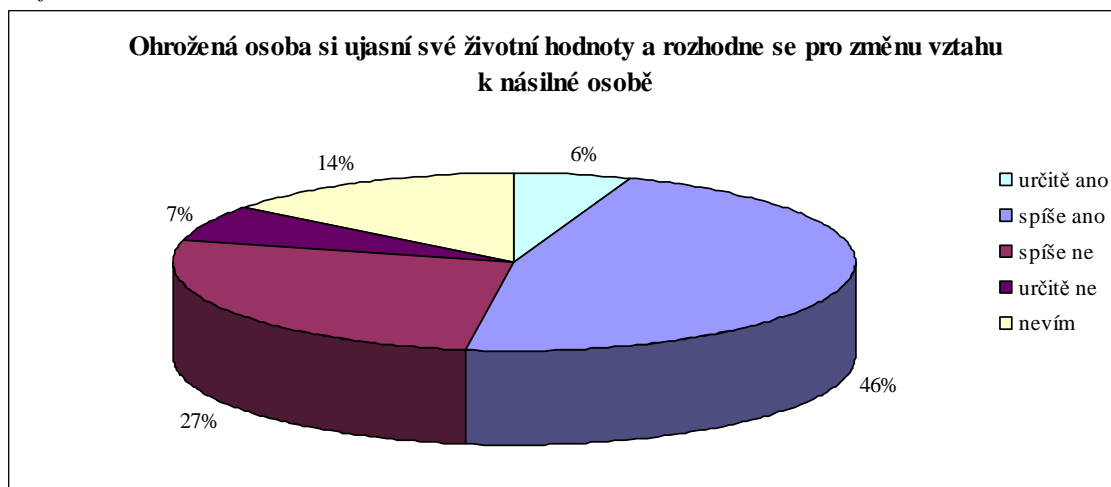
5. otázka (Graf.5) „*I kdybych nebyl přítomen vykázání, tak se domnívám se, že ohrožená osoba uvítala vykázání násilné osoby ze společného obydlí.*“ 42 policistů vyjádřilo své rozhodné stanovisko označením odpovědi určitě ano. 44 policistů se přiklonilo k odpovědi spíše ano. 1 policista z celkového počtu 90 označil odpověď spíše ne. Žádný z dotázaných neoznačil odpověď určitě ne a 3 policisté vyjádřili své stanovisko označením odpovědi nevím.

Graf č. 5

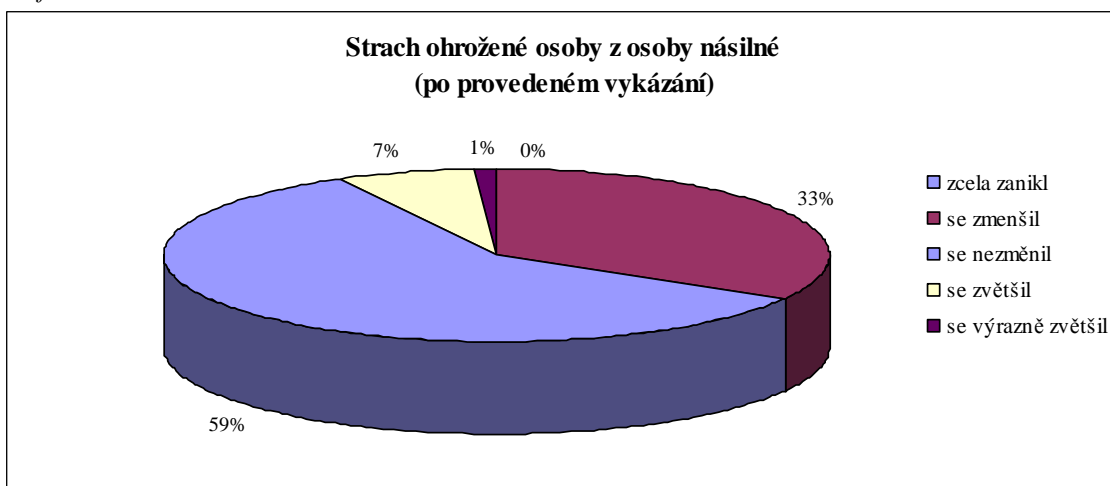
6. otázka (Graf.6) „*Domnívám se, že po provedeném vykázání si ohrožená osoba ujasnila své životní hodnoty a rozhodla se pro změnu svého vztahu k osobě násilné.*“ 5 policistů označilo odpověď určitě ano, 42 spíše ano, 24 spíše ne, 6 určitě ne a 13 nevím.

Graf č. 6

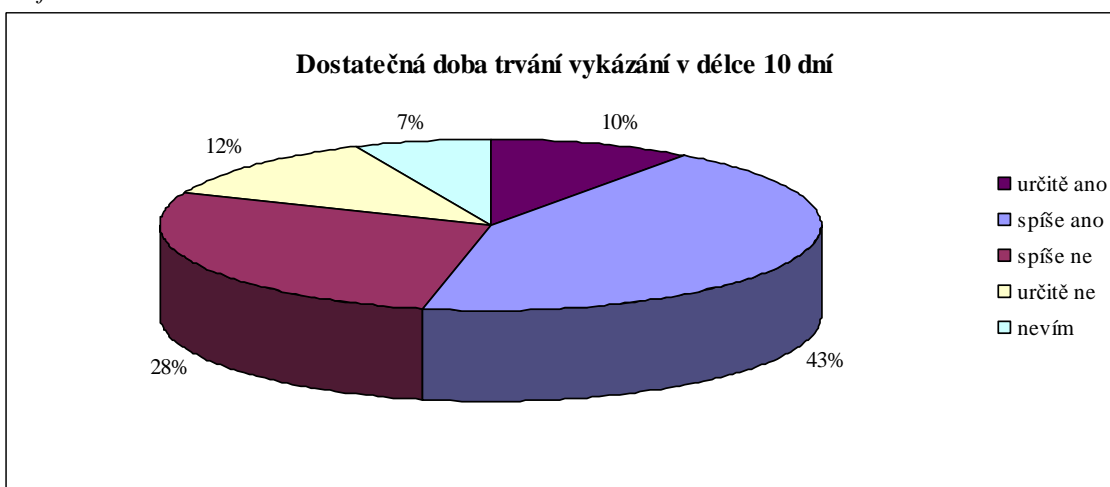
7. otázka (Graf.7) „*Domnívám se, že po provedeném vykázání strach ohrožené osoby z osoby násilné:*“ Žádný z policista neuvedl, že zcela zanikl. 30 policistů vyjádřilo svůj názor označením odpovědi, že se strach zmenšil. 53 respondentů uvedlo, že se nezměnil, 6 policistů označilo odpověď se zvětšil a 1 že se zvětšil výrazně.

Graf č. 7

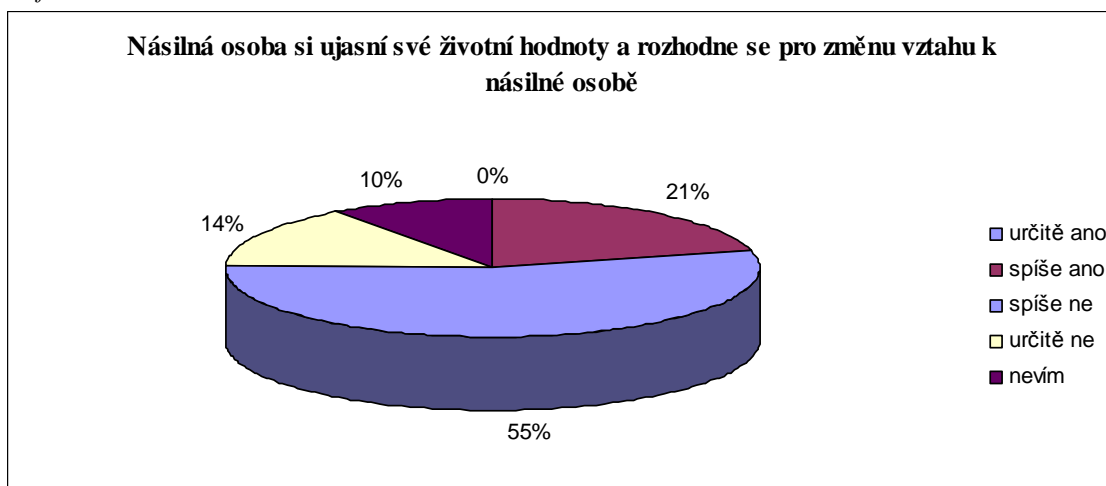
8. otázka (Graf.8) „*Domnívám se, že doba trvání vykázání v délce 10 dnů je dostačující:*“ 9 policistů pokládá 10 dní za zcela dostačující, 39 policistů označilo odpověď spíše ano, 25 respondentů uvedlo že spíše ne a 11 označilo odpověď určitě ne. 6 policistů na otázku odpovědělo nevím.

Graf č. 8

9. otázka (Graf.9) „*Domnívám se, že po provedeném vykázání si násilná osoba ujasnila své životní hodnoty a rozhodla se pro změnu vztahu k ohrožené osobě:*“ Nikdo z odpovídajících nebyl toho názoru, že násilná osoba si určitě ujasnila své životní hodnoty a rozhodla se pro změnu vztahu. 19 policistů označilo odpověď spíše ano a 49 policistů označilo spíše ne. 13 z celkového počtu 90 policistů vyjádřilo svůj názor označením odpovědi určitě ne a 9 policistů uvedlo že neví.

Graf č. 9

10. otázka (Graf.10) „*Domnívám se, že po provedeném vykázání negativní vliv násilné osoby nad osobou ohroženou:*“ Nikdo z odpovídajících nevyjádřil svůj názor, že vliv zcela zanikl. 40 policistů označilo odpověď, že vliv se zmenšil. 43 policistů odpovědělo, že se nezměnil. 5 policistů uvedlo, že se vliv zvětšil a 2 policisté označili odpověď se výrazně zvětšil.

Graf č. 10

11. otázka (Graf.11) „*Domnívám se, že provedení vykazání má negativní psychický vliv na přítomné děti v rodině:*“ Na tuto dotazníkovou otázku odpovědělo 22 policistů určitě ano a 36 spíše ano. 21 policistů vyjádřilo svůj názor označením odpovědi spíše ne. 1 policista uvedl, že vykazání nemá negativní psychický vliv na přítomné děti. 10 policistů označilo odpověď nevím.

Graf č. 11

